

Unelmien yö oli unelmien täyttymys s. 8

Kalle Ikkela aloitti
pormestarina
s. 3

TUUSULA

Elämää Tuusulassa.

Päätöksenteko |

Tuusula sai kaksi uutta apulaispormestaria s. 4

Osallisuus |

Ehdota käyttöä yhteisille verorahoille – osallistuvan budjetoinnin ideahaku on käynnissä s. 5

Työ ja yrittäjäys |

Tuusulasta maailmalle:
Chiller luo miellyttävät olosuhteet sisätiloihin
Pohjolan vaihtuvassa ilmastossa s. 26

Teksti: Kalle Ikkela
Kuvat: Kari Kohvakka

Tuusula uudistuu ennennäkemättömällä tavalla, todetaan yhdessä tämän lehden jutuista. Kyse on kunnan kaikkien aikojen suurimmasta investoinnista, palveluverkon uudistamisesta. Kokonaisuuteen kuuluvat uusien oppimisympäristöjen rakentaminen: tulevana vuosina syntyvät Martta Wendelin -päiväkoti, lukio ja kulttuuritalo Monio, Kirkonkylän kampus, Riihikallion monitoimikampus ja Rykmentinpuiston monitoimikampus. Monikäyttöiset tilat tarjoavat kaikille kuntalaisille harrastuspaikkoja ja yhteisen olohuoneen.

Kunta on saanut uuden pormestarin ja kaksi uutta apulaispormestaria. Teemme yhdessä muiden luottamushenkilöiden, kunnan työntekijöiden ja kaikkien kuntalaisten kanssa töitä sen eteen, että Tuusula on hyvä paikka elää. Isot investointihankkeet ovat osa kunnan elinvoiman eteen tehtävästä työstä. Tilastokeskuksen luvut alkuvuodelta muuten osoittavat, että olemme tällä hetkellä houkutteleva paikka muuttajille. Myös yritystonttien kauppa uudella Rykmentinportin työpaikka-alueella on alkanut lupaavissa merkeissä.

Kerromme tässä lehdessä myös pian käynnistyvästä osallistuvan budjetoinnin eli osun ideahausta. Osallistuvalla budjetoinnilla voidaan vaikuttaa arjen ympäristön viihtyisyyteen. Nyt sinulla on mahdollisuus pohtia, millaiset asiat tekevät juuri sinun arjesta Tuusulassa parempaa ja yhteisöllisempää. Voit jättää ideasi ja osallistua siten yhteiseen kehittämistyöhön.

Hyvää alkanutta syksyä!

Kalle Ikkela
Pormestari

Kalle Ikkela, pormestari
kalle.ikkela@tuusula.fi
040 314 3001

Tuija Reinikainen, apulaispormestari
tuija.reinikainen@tuusula.fi
040 314 3102

Jari Immonen, apulaispormestari
jari.immonen@tuusula.fi
040 314 3103

Sisältö

PÄÄKIRJOITUS

PÄÄTÖKSENTEKO

- 3 Kalle Ikkela aloitti Tuusulan pormestarina
- 4 Tuusula sai kaksi uutta apulaispormestaria

OSALLISUUS

- 5 Ehdota käyttöä yhteisille verorahoille – osallistuvan budjetoinnin ideahaku on käynnissä
- 5 Testaa, millainen tuusulalainen olet!
- 6 Erätuoilla yhteisistä asioista keskustellaan tasavertaisina

IKÄIHMISEN HYVINVOINTI

- 7 Hyvän Tuulen Tuvat tarjoavat kohtaamispaikan kaiken ikäisille – tule mukaan asiakkaaksi tai vapaaehtoiseksi!

BRÄNDI: TUUSULA TUNNETUKSI

- 8 Unelmien yö oli unelmien täyttymys
- 9 Rakkauden taidetta tekee tunnetuksi tuusulalaista elämää
- 9 Rakkauden kartta paljastaa tuusulalaisten suosikkipaikat
- 9 Vauvapipo toivottaa tervetulleeksi Tuusulaan

UUDISTUVAT PALVELUT: PERHE

- 10 Tuusulan koulut ja päiväkodit muutosten lempeissä tuulissa

ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

- 12 Kävelen kaavoitussuunnitelma tutuksi
- 13 Tuusula kehittää ikäihmisten yhteisöllistä asumista
- 14 Puun poltto on taitolaji – huomioi naapuri puun poltossa!
- 15 Lampireitti toteutettiin yhdessä

KULTTUURI

- 16 Kotiseurakkaus roihahti liekkiin Tuusula-viikolla

MUSEO JA KULTTUURI

- 18 Historiaa ja nuorten taidetta ympäristössämme

MUSEO

- 20 Halosenniemessä tehdään mittavia kunnostustoimia
- 21 Kivipiirroksen hurmaa Erkkolassa

TAPAHTUMAKALENTERI

KIRJASTO

- 25 Kellokosken kirjaston remontti valmis – Tuusulan ensimmäinen omatoimikirjasto aukeaa syksyllä

TYÖ JA YRITTÄJYYS

- 26 Tuusulasta maailmalle: Chiller luo miellyttävät olosuhteet sisätiloihin Pohjolan vaihtuvassa ilmastossa
- 28 Tuusulalainen Alupro matkaa kohti Kasvu Open 2021 -finaalia – yrityksen kasvupotentiaali on lupaavaa

TERVEYS

- 30 Tuusulan kunnan palvelut koronavirusepidemian aikana
- 30 Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä palvelut

INFO

- 31 Asiakaspalvelu TuusInfo tutuksi

Tuusulan asukaslehti 4/2021

Seuraava lehti ilmestyy marras-joulukuussa 2021.

Päätoimittajat: Paula Miettinen,
paula.miettinen@tuusula.fi, 040 314 2004
Pia Visti-Korhonen, pia.visti-korhonen@tuusula.fi,
040 314 2011

Taitto: Grapica Oy

Paino: Lehtisepät

Jakelu: SSM/Jakelujuniorit

Painos: 18 000 (julkinen tiedote)

Kannen kuva: Kari Kohvakka

Kalle Ikkela aloitti Tuusulan pormestarina

Tuusulan uutena, kaikkien aikojen toisena pormestarina on aloittanut **Kalle Ikkela**. Ikkela valittiin valtuutetuksi kesäkuussa pidetyissä kuntavaaleissa, ja 16.8. kokoonnutunut valtuusto valitsi hänet pormestarin tehtävään valtuustokauden ajaksi, eli vuosille 2021–2025.

Ikkela on ensimmäisen kauden valtuutettu, mutta hänellä on vahva kokemus poliittisesta järjestötoiminnasta muun muassa Tuusulan Kokoomuksen puheenjohtajana ja kunnallisjärjestön puheenjohtajana.

Apua tehtäväänsä kunnan hallinnon, talouden ja muun toiminnan johtajana Ikkela saa myös koulutustaustastaan. Hän on sekä tietotekniikan diplomi-insinööri että markkinoinnin MBA. Erityistä kokemusta uudella pormestarilla on yrityksen tietotekniikan ja markkinoinnin johtamisesta.

Tuusulan erityiset vahvuudet?

Pormestari Kalle Ikkela löytää Tuusulasta paljon sellaista, jonka päälle on hyvä rakentaa tulevaisuutta. Elokuussa uutisoitiin Tilastokeskuksen muuttoliiketilastoista, joiden mukaan Tuusula keräsi tammi-kesäkuussa eniten maan sisäistä muuttovoittoa. Tuusula kuuluu kehyskuntiin, joilla menee hyvin. Korona-aika on osaltaan vaikuttanut näiden alueiden vetovoimaan.

– Meillä on tarjota ennen kaikkea rauhallisia, luonnonläheisiä asumisen vaihtoehtoja. Oikeastaan joka asuinpaikasta löytyy luonto läheltä, joko metsä- tai pelto-alueita, Ikkela toteaa.

– Muihin valtiokortteihimme kuuluvat erilaiset korkeatasoiset harrastusmahdollisuudet liikunnan ja kulttuurin, kuten musiikin ja kuvataiteen, parissa. Täällä saa todella monessa aihepiirissä hyvää opetusta! Tulevaisuudessa esimerkiksi urheilukeskuksen kehittäminen tukee osaltaan harrastusmahdollisuuksien kehittymistä entistä paremmiksi, pormestari arvioi.

– Kun vielä uudistamme palveluverkon ja saamme kaikille tuusulalaisille lapsille ja nuorille terveet ja turvalliset tilat oppimista varten, meillä on tarjota monipuolista asumista, upea ympäristö, hyvät päiväkodit ja koulut sekä hienot harrastusmahdollisuudet, Ikkela summaa.

Miten Tuusulasta tehdään vielä vahvempi?

Uusi pormestari luotsaa kuntaa kohti tulevaisuutta yhdessä muiden vaaleilla valittujen päätöksentekijöiden, kunnan työntekijöiden – ja kuntalaisten kanssa. Kaikki poliittiset ryhmät ovat sitoutuneet yhteiseen pormestariohjelmiaan, ja kunta laatii parhaillaan pormestariohjelman perustuvaa strategiaa.

– Valtuustokausi on lähtenyt liikkeelle vahvan yhteistyön merkeissä. Eri puolueilla on varsin pitkälle yhteinen näkemys suunnasta, ja rakennamme monin paikoin aiemmin alkaneen työn perustalle: kunnan elinvoimaan satsataan, mikä tarkoittaa esimerkiksi huomion kiinnittämistä uusien yritysten ja asukkaiden houkuttelemiseen alueelle, ja monet aiemmin päätetyt investoinnit, kuten palveluverkkoinvestointi, toteutuvat aiotulla tavalla.

Myös kuntalaisten palveluista pidetään hyvää huolta, Ikkela sanoo.

– Toki linjatarkistuksille on varmasti joissakin kohdissa paikkansa, esimerkiksi kunnan velkaantumiseen on kiinnitettävä riittävästi huomiota. On myös tehtävä jatkuvasti työtä sen eteen, että pystymme viemään Tuusulaa eteenpäin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, pormestari jatkaa.

Miten pormestari puheille pääsee?

Pormestariin siirtyminen reilut neljä vuotta sitten oli osa laajempaa poliittisen johtamisjärjestelmän uudistusta Tuusulassa. Pormestariin siirtyminen, osallisuustyöllä ja esimerkiksi kehittämisverkostoilla on pyritty tuomaan kuntaa lähemmäksi kuntalaisia.

Kalle Ikkela

Ikä: 44

Asunut Tuusulassa 14 vuotta

Asuinpaikat: Mattila ja nykyisin Riihikallio

Lapset: 20- ja 13-vuotiaat tyttäret

Koulutus: Tietotekniikan diplomi-insinööri, Markkinoinnin MBA

Työhistoria: Aiemmin mm. tietohallinto-päällikkönä asfalttialan yrityksessä

Pormestarin yhteystiedot:

Kalle Ikkela, pormestari,
kalle.ikkela@tuusula.fi, 040 314 3001

Korona-aikana kuntalaisten ajatusten kuunteleminen kasvokkain on ollut harvassa, ja monet tilaisuudet ovat siirtyneet verkkoon. Koronarajoitusten hellittäessä Tuusulassa on pysähtynyt pohtimaan, millaisia osallistumisen paikkoja kuntalaisille jatkossa tarjotaan. Myös uusi pormestari tuo mukanaan uudenlaisia toimintatapoja. Nähdäänkö pormestari Kalle Ikkela jatkossa vaikakapa kuntalaisten illoissa eri puolilla Tuusulaa?

– Se, miten uusi pormestari on lähestyttävissä, on vielä muotoutumassa oleva asia. Hyviä ideoita otetaan aina vastaan! pormestari Kalle Ikkela sanoo. ●

Mikä pormestari-malli on?

Pormestari on päätoiminen luottamushenkilö, joka johtaa kunnan hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Pormestari toimii kunnanhallituksen puheenjohtajana ja vastaa kunnan poliittisesta johtamisesta yhdessä kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja kahden apulaispormestarin kanssa. Apulaispormestarit toimivat kunnanhallituksen varapuheenjohtajina. Valtuusto valitsee pormestarin valtuutettujen keskuudesta toimikaudekseen.

Valtuusto valitsi kokouksessaan 16.8.2021 pormestariksi vuosiksi 2021–2025 Kalle Ikkelan (kok.), valtuuston puheenjohtajaksi Arto Lindbergin (sd.), ensimmäiseksi apulaispormestariksi Tuija Reinikaisen (tupu) ja toiseksi apulaispormestariksi Jari Immosen (ps.). Poliittiset ryhmät ovat sopineet, että apulaispormestarit ovat tehtävissään vuodet 2021–2023, jonka jälkeen keskeisiin luottamushenkilöpaikkoihin tulee muutoksia. Muutokset eivät koske pormestarin tehtävää.

Pormestariohjelma

Kaikki kuntavaaleissa 2021 valtuutettuja saaneet ryhmät ovat allekirjoittaneet pormestariohjelman valtuustokaudelle 2021–2025. Kunnan valmistelussa oleva strategia nyt alkavalle valtuustokaudelle perustuu tähän pormestariohjelmaan.

”

Kunnan elinvoimaan satsataan.

”

Tuusula sai kaksi uutta apulaispormestaria

Tuusulan kunnanvaltuusto valitsi 16.8.2021 kunnan uudeksi pormestariksi vuosiksi 2021–2025 **Kalle Ikkelän** (kok.). Samassa kokouksessa tehtiin muitakin keskeisiä luottamushenkilövalintoja: valtuusto valitsi ensimmäiseksi apulaispormestariksi **Tuija Reinikaisen** (tupu) ja toiseksi apulaispormestariksi **Jari Immosen** (ps.). Apulaispormestarit ovat aloittaneet tehtävänsä kunnan keskeisten lautakuntien johdossa.

Ensimmäinen apulaispormestari Tuija Reinikainen toimii kasvatus- ja sivistyslautakunnan puheenjohtajana. Reinikainen tuo tehtävään parinkymmenen vuoden kokemuksen kuntapolitiikasta ja kiinnostusta erityisesti elinikäiseen oppimiseen ja kulttuuriin.

– Olin mukana käynnistämässä muun muassa Pro Tuusulanjärvi -kansalaisliikettä, Anttila on meidän -liikettä ja Tuusulan puolesta -verkostoa. Asukkaiden mahdollisuus vaikuttaa asioihin on ollut aina lähellä sydäntäni. Olen myös hyvä esimerkki elinikäisestä oppijasta, ja pitkäaikaisena tuusulalaisena alueen kulttuuri on erityisen lähellä sydäntäni. Koenkin kasvatus- ja sivistyslautakunnan puheenjohtajuuden mielekkäänä tehtävänä ja oikeana kunnia-asiana, Tuija Reinikainen kertoo.

Toinen apulaispormestari Jari Immonen on aloittanut kuntakehityslautakunnan puheenjohtajana. Immonen on ensimmäisen kauden valtuutettu, mutta hänellä on jo runsaasti kokemusta poliittisesta järjestötoiminnasta.

– Toimin tällä hetkellä Perussuomalaisten Uudenmaan piirin puheenjohtajana, Tuusulan paikallisyhdistyksen puheenjohtajana ja puoluehallituksessa. Toivon tältä valtuustokaudelta erityisesti hyvää yhteistyötä eri

ryhmien välillä. Haluan, että esimerkiksi kuntakehityslautakunnassa viemme asioita eteenpäin tiiminä. Tuusulan elinvoiman kasvattaminen on minulle tärkeä asia, ja esimerkiksi monimuotoinen asuminen. Näen, että Tuusulan on hyvä jatkossakin erottautua rauhallista ja luonnonläheistä asumista tarjoavilla vaihtoehdoillaan, Jari Immonen sanoo. ●

Ota yhteyttä apulaispormestareihin!

Apulaispormestari Tuija Reinikainen,
tuija.reinikainen@tuusula.fi, 040 314 3102

Apulaispormestari Jari Immonen,
jari.immonen@tuusula.fi, 040 314 3103

”

Alkaneella valtuustokaudella kunnan talous, soite-asiat ja meidän kaiken ikäisten asukkaiden hyvinvointi nousevat entistä enemmän esiin. Meidän on kuunneltava kaikkia kuntalaisia, myös ikäihmisiä.

”

”

On tärkeää kohdella kuntalaisia tasavertaisina asuinpaikasta riippumatta. Jokaisen kuntakeskuksen palveluista tulee pitää huolta.

”

Ehdota käyttöä yhteisille verorahoille

– osallistuvan budjetoinnin ideahaku on käynnissä

Viime vuosina osallistuvan budjetoinnin hankkeina on toteutettu esimerkiksi koirien uimaranta, mopopajoja, laavuja ja hernepeltoja. Miten sinä parantaisit oman asuinalueesi viihtyisyyttä?

Osallistuvan budjetoinnin ideahaku on taas pian käynnissä, joten nyt on hyvä hetki pysähtyä pohtimaan, millaiset asiat tekisivät omasta arjesta viihtyisämpää tai yhteisöllisempää.

Idean voi jättää kirjautumalla sähköposti-, Facebook- tai Wilma-tunnuksilla osoitteeseen osallistu.tuusula.fi. Ideoita kerätään myös pop-up-pisteillä eri puolilla Tuusulaa sekä ideapajoissa, joita järjestetään varsinkin erityisryhmille. Oman idean voi jättää myös palautuslaatikkoon, joita löytyy kirjastoista, tai soittamalla ideapuhelimeen numeroon puh. 040 314 2952.

Idean jättäminen ei sido mihinkään, mutta halukkaat pääsevät mukaan jatkokehittämään ja toteuttamaan hankkeita.

Aito mahdollisuus vaikuttaa lähiympäristöön

Yksi viime kierroksella toteutukseen edenneistä ideoista oli ulkoilureittien muodostaminen Vaunukankaan alueen metsiin. Idean esitti **Tiia Sunila**, jolla oli toiveena päästä useammin metsälenkeille koiriensä kanssa. – On hienoa huomata, että omaan arkeen ja ympäristöön on mahdollista vaikuttaa näin konkreettisesti. Siitä tulee tunne, että minun asioillani on merkitystä ja, että ajatukseni ovat arvokkaita, Sunila sanoo.

Sunila aikoo osallistua budjetointiin jatkossakin. – Äänestän myös muiden ideoita, erityisesti sellaisia, jotka hyödyttävät monen taustaisia ihmisiä. On hienoa, että osallistuvan budjetoinnin kautta voidaan toteuttaa paikkoja ja tapahtumia, jotka ovat avoinna kaikille eivätkä maksa mitään.

Tällainen on hyvä idea

Yhteisömanageri **Katja Repo** on päässyt vetämään jo monta osallistuvan budjetoinnin kierrosta, joten hän tietää, millaisilla ideoilla on hyvät mahdollisuudet edetä toteutettaviksi. – Ensinnäkin hyvällä idealla on napakka nimi. Kun idea aukeaa muillekin, sitä on helppo äänestää, Repo kertoo.

Lisäksi hyvä idea tuottaa hyvinvointia, viihtyisyyttä tai yhteisöllisyyttä laajemmalle joukolle ihmisiä, ei vain itselle. – Esimerkiksi parempi valaistus oman lenkkipolun varrelle, roskakorin sinne, mistä se puuttuu tai koirien uimaranta parantavat monien lähialueen asukkaiden viihtyvyyttä.

Repo on pannut merkille, että jos idealleen pystyy saman tien ehdottamaan yhteistyökumppania, sillä on paremmat mahdollisuudet edetä äänestykseen. – Yhteistyökumppaniksi käy vaikka talkooporukka tai paikallinen yrittäjä.

Joskus mahtavista mahtavinkin idea saattaa kaatua kommentointivaiheessa. Syynä on useimmiten se, ettei kunnalla ole valtuuksia päättää asiasta tai se, että idean toteuttaminen vaatii liian suuren budjetin. – Uimahallin, juna-aseman tai hampurilaisravintolan rakentaminen eivät onnistu näissä puitteissa. Sen sijaan olemme toteuttaneet esimerkiksi syötäviä puistoja, tallipäivän kehitysvammaisille ja elokuvaesityksen, Repo kertoo.

Lasten ja nuorten ääni kuuluviin

Katja Repo toivoo ideoita kaikilta kunnan asukkailta, jotta toteutettavat hankkeet hyödyttäisivät mahdollisimman monenlaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä. Tilausta olisi erityisesti uusien tuusulalaisten ja vieraskielisten asukkaiden näkemyksille.

Repo toivoo myös lasten ja nuorten äänen kuuluvan aiempaa useammassa ideoissa. – Osallisuuden kokemus edistää hyvinvointia ja on olennaista aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamisessa, hän sanoo.

Repo kannustaakin opettajia järjestämään ideapajoja oman opetuksensa puitteissa. – Arvomme ideointiin

osallistuneiden koululuokkien kesken luokan yhteisen leiripäivän, hän vinkkaa. ●

Osallistuvan budjetoinnin aikataulu

1. Jätä ideasi 20.9.–24.10.2021 välillä.
2. Työpajat pidetään verkossa 10.11. ja 11.11.. Lisäksi paikan päällä Jokelassa 16.11., Kellokoskella 18.11. ja Hyrylässä 24.11. Tarkemmat tiedot osoitteessa tapahtumat.tuusula.fi
3. Äänestä suosikki-ideaasi 10.1.–6.2.2022 välillä osoitteessa osallistu.tuusula.fi.
4. Äänestyksen tulokset julkistetaan helmikuussa 2022.
5. Projektit toteutetaan vuoden 2022 aikana.

Jätä ideasi sähköisesti
osallistu.tuusula.fi

Teksti: Liina Hurri
Kuva: Kaapo Kamu

Testaa, millainen tuusulalainen olet!

Tuusulan Facebook- ja verkkosivuilta löydät nyt testejä, joiden avulla voit selvittää, millainen tuusulalainen oikeastaan olet.

Testit ovat hauskaa ajanvietettä, mutta vastaukset myös tarjoavat kunnalle tietoa siitä, millaisia asioita tuusulalaiset toivovat asuinpaikaltaan. Vastauksia voi ja kannattaakin täydentää vapaamuotoisesti kirjoittaen, koska kaikkien vastausten joukosta poimitaan idea jatkokehittäväksi.

– Kartoitamme testien avulla sitä, miten voisimme ihan konkreettisesti parantaa tuusulalaisten elämää. Toivon, että tätä kautta nousee esiin aiemmin

tunnistamatta jääneitä tarpeita ja sellaisia arkea parantavia ideoita, joita me kunnan työntekijät emme olisi ikimailmassa pystyneet itse tietämään, yhteisömanageri Katja Repo kertoo.

Testit ovat osa uudella tavalla toteutettavaa asukasbarometriä, jonka avulla lisätään ymmärrystä asukkaiden arjesta. Ne liittyvät valtiovarainministeriön rahoittamaan kaksivuotiseen Open Agenda -hankkeeseen, jossa kunnat eri puolilla Suomea kehittävät yhdessä kuntalaisdemokratiaa digitaalisin keinoin. ●

Testaa!
www.facebook.com/tuusula

www.tuusula.fi

Tuusulan Erätauko-toimintaa kehittää ja koordinoi Erätauko-tiimi: (vasemmalta oikealle) kehittämisspäällikkö Heidi Hagman, henkilöstöjohtaja Satu Kuivasto, vs. sivistysjohtaja Tiina Simons ja oppimisen asiantuntija Katja Elo.

Teksti: Liina Hurri
Kuva: Kari Kohvakka

Erätaukoilla yhteisistä asioista keskustellaan tasavertaisina

Tuusula haluaa olla asukkaidensa näköinen, keskusteleva kunta. Yksi keino lisätä dialogia kunnan ja asukkaiden välillä ovat Erätauko-keskustelut. Niissä jokainen osallistuja voi tulla aidosti kuulluksi.

Viitisen vuotta sitten Tuusulan kunnassa havahduttiin miettimään, ketä varten kunta oikeastaan oli olemassa. Hyvin pian todettiin, ettei Tuusula kuullut asukkaitaan niin hyvin kuin olisi voinut.

– Nyt haluamme kuulla enemmän ihmisten näkemyksiä ja kehittää kuntaa sekä sen tarjoamia palveluita asukkaiden toivomista lähtökohdista. Haluamme olla keskusteleva osallisuuden edelläkävijä, asukkaidemme kunta, taustoittaa kehittämisspäällikkö **Heidi Hagman**.

Tavoitteen täyttämiseksi Tuusulassa otettiin käyttöön Erätauko-keskustelut. Erätauko on Sitran kehittämä vuorovaikutusmenetelmä, jonka avulla keskustelijat kasvattavat yhteistä ymmärrystä rakentavassa hengessä. Tavoitteena ei ole etsiä oikeita ja vääriä vastauksia eikä edes ratkaisua keskusteltavaan kysymykseen. – Keskusteluihin osallistuneet ihmiset ovat kokeneet, että Erätautot ovat lisänneet heidän ymmärrystään paitsi omasta myös toisten tavoista ajatella, vs. sivistysjohtaja **Tiina Simons** kertoo.

Menetelmää hyödynnetään kunnissa ympäri maata, mutta Tuusulassa sen mahdollisuuksiin on tartuttu tavallista hanakammin. Menetelmää on hyödynnetty Tuusulassa muun muassa sisäilmaa, kunnan hyvinvointisuunnitelmaa ja yhdistysten toiminnan kehittämistä käsittelevissä keskusteluissa.

– Keskustelukulttuurin muuttaminen paremmaksi ja rakentavammaksi on kovaa työtä, eikä tarjolla ole ihmelääkkeitä. Tarvitaan suunnitelma, pitkäjänteisyyttä ja toimeen tarttumista. Tuusulassa tämä on ymmärretty. Kunnassa on lähdetty rakentamaan parempaa keskustelukulttuuria esimerkiksi kouluissa ja kunnan henkilöstön keskuudessa Erätauko-menetelmän avulla. Enemmän on enemmän, pohtii toimitusjohtaja **Laura Arikka**, joka vastaa menetelmän kehittämisestä Erätauko-säätiössä. Säätiö myös koordinoi yhdessä Ylen kanssa valtakunnallista Hyvin sanottu -hanketta, jolla pyritään vahvistamaan suomalaisen keskustelukulttuurin parhaita puolia sekä luomaan turvallisia keskusteluympäristöjä. Tuusulan kunta on mukana hankkeessa.

Kaikki keskustelevat tasavertaisina

Erätaukoilla kaikki osallistujat ovat samanarvoisessa asemassa, mikä erottaa dialogit tyypillisistä kunnissa järjes-

tettävistä keskustelutilaisuuksista. – Erätauolle tullaan aina ilman rooleja ja valta-asetelmia, Heidi Hagman summaa.

Hän kertoo osallistujien yllättyneen siitä, että viranhaltijoiden kanssa voi keskustella kuin ihminen ihmiselle. – Erätaukoilla asukkaat ovat kokeneet tullessaan aidosti kuulluiksi.

Ikäihmisten ja ruuhkavuosia elävien näkemyksiä kaivataan

Keskusteluihin toivotaan mukaan kaikenlaisia ihmisiä. – Mukana on ollut aktiivisia kuntalaisia, mutta yhtä lailla asukkaita, joille vuorovaikutus kunnan kanssa on aivan uutta. Keskusteluihin sopii siis osallistua, vaikka osallistuminen ei olisi lainkaan itselle tyypillistä, Heidi Hagman kannustaa.

Korona-aikana keskusteluja on järjestetty poikkeuksellisesti etäyhteyksin, mikä näyttää verottaneen ikäihmisten osallistumista. Aliehdustettuina ovat olleet myös ruuhkavuosia elävät ihmiset. – Etänä käytäviin keskusteluihin voi hyvin osallistua arkisten toimien, kuten ruoanlaiton tai metsäkävelyn lomassa, hän vinkkaa.

Hagman toivottaa myös lapset ja nuoret lämpimästi tervetulleiksi keskustelemaan yhdessä aikuisten kanssa.

Lasten ja nuorten Erätautot jalkautuvat kouluille

Lapset ja nuoret ovat päässeet käymään omia Erätauko-keskusteluja koulutyön lomassa. Koululaisille on järjestetty esimerkiksi hyvinvointiteemainen dialogi, jossa olivat koolla kaikkien tuusulalaisten koulujen oppilaskunnat. – Erätauon aikana koulun aikuiset huomasivat pysähtyneensä ensimmäistä kertaa ihan aidosti kuuntelemaan lapsia. Se oli pysäyttävä hetki aikuisille, oppimisen asiantuntija **Katja Elo** kuvailee.

Myös projektipäällikkönä opinto-ohjauksen kehittämishankkeessa työskentelevä **Sanna Sarapik** näkee Erätauossa paljon potentiaalia. Hän kokee menetelmän

tukevan hyvin oppilaanohjauksen teemojen käsittelyä, mutta kertoo sen sopivan myös esimerkiksi koulun ja huoltajien välisen yhteistyön kehittämiseen.

– Erätauko voi auttaa siinä, että kaikkien äänet pääsevät kuuluviin, Sarapik sanoo.

Hän aikookin jalkauttaa Erätauon käyttöä koulujen arkeen käynnissä olevan kehittämishankkeen puitteissa. ●

KOULUTTAUDU ERÄTAUKO-OHJAAJAKSI

Tuusula haluaa kehittää sekä henkilöstön että asukkaiden vuorovaikutuksen ja kuuntelemisen taitoja. – Olemme koulutaneet jo 20 kunnan työntekijää Erätauko-ohjaajiksi ja syksyn aikana koulutukset jatkuvat, iloitsee henkilöstöjohtaja **Satu Kuivasto**.

Seuraavaksi kunta tarjoaa koulutuksia tuusulalaisille. Tavoitteena on, että menetelmää päästäisiin jatkossa hyödyntämään esimerkiksi asukasverkostoissa ja yhdistysten toiminnassa. – Asukkaiden ja yhdistysten keskuudessa dialogilla voidaan lisätä yhteisymmärrystä ennen kuin ryhdytään konkreettisiin toimiin tietyn asian edistämiseksi, lyödään lukkoon toimintasuunnitelma tai järjestetään talkoot, Heidi Hagman kertoo.

– Erätauko-keskustelut kaipaavat juuri sinun ajatuksiasi, joten ilmoittaudu mukaan, hän kannustaa.

Hae mukaan Erätauko-ohjaajan koulutukseen

Kaksiosainen Erätauko-ohjaajan koulutus järjestetään 12.1. klo 17–20 ja 13.1. klo 17–20. Paikka tarkentuu lähempänä. Ilmoita kiinnostuksesta osallistua sähköpostitse osallisuus@tuusula.fi tai 040 314 3035.

Ilmoittaudu mukaan seuraavaan Erätauko-keskusteluun

Seuraava avoin keskustelu järjestetään 30.9. klo 18–20. Aiheena on tuusulalaisten hyvinvointi. Ilmoittaudu sähköpostitse osallisuus@tuusula.fi tai 040 314 3035.

Erätauko-keskustelut kaipaavat juuri sinun ajatuksiasi – Ilmoittaudu mukaan!

Hyvän Tuulen Tuvat tarjoavat kohtaamispaikan kaiken ikäisille

– tule mukaan asiakkaaksi tai vapaaehtoiseksi!

Martta Augustan salista kuuluu iloinen porina, kun Hyvän Tuulen Tupa on avannut ovensa pitkästä ajasta. Hyvän Tuulen Tuvat ovat Hyrylässä, Jokelassa, Kellokoskella ja Riihikalliossa toimivia kaiken ikäisille suunnattuja kohtaamispaikkoja, jotka toimivat vapaaehtoisten emäntien ja isäntien voimin.

Kohtaamispaikoissa on tarjolla seuraa, ohjelmaa ja mahdollisuus nauttia kupponen kahvia. Joskus käymässä on myös vierailijoita. Koronan vuoksi yhteislauluja ei vielä lauleta, mutta tuvilla pääsee kahvittelemaan ja jumpaamaan. – Hyvän Tuulen Tuvat ovat seurakunnan ja Tuusulan kunnan yhdessä tuottamaa toimintaa, kertoo diakoni **Soila Mäkinen**. Kunta tarjoaa tilat ja seurakunta puolestaan vastaa toiminnasta ja sen sisällöstä sekä huolehtii vapaaehtoisista, Mäkinen jatkaa.

Tupien toiminta on ollut koronan vuoksi pitkään tauolla, mutta syksyn tullen toimintaa käynnistellään vähitellen hieman supistetummin kuin ennen koronaa. – Parasta täällä on se, että tapaa saman ikäisiä ihmisiä ja tutustuu myös uusiin ihmisiin. Usein olemme kokoon-

tuneet ”äijäpöydän” ääreen juomaan kahvit, vaihtamaan kuulumiset ja juttelemaan muutenkin mukavia, kertoo **Rainer Mikkeli**. – Laulamista ollaan kaivattu kovasti, kertovat Mikkelin lisäksi aktiivisesti tuvan toimintaan osallistuneet **Hilkka Kattelus** ja **Seppo Samila**. – Myös pelipäivä on ollut meille tärkeä, saman pöydän ääreen tällä kertaa istahtanut kolmikko jatkaa.

Eila Häkkinen ja **Leila Lönnroth** ovat toimineet muutamia vuosia vapaaehtoisina emäntinä Hyvän Tuulen Tuvalla. – Emäntien tehtäviin kuuluu kahvinkeitto, voileipien tekeminen ja tietysti jutustelu tuvalla kävijöiden kanssa. On tärkeää, että jokainen kokee olonsa kotoiseksi ja tervetulleeksi, Eila ja Leila kertovat.

Tupa tarjoaa monelle paikan, jossa voi tavata tuttavien houkuttelemana ja sitten emännäksi diakonin pyynnöstä.

Kaikilla Tuvilla kaivataan uusia emäntiä ja isäntiä mukaan toimintaan. Jos olet kiinnostunut toimimaan vapaaehtoisena, voit olla yhteydessä diakoni Soila Mäkiseen puh. 040 706 8706, soila.makinen@evl.fi tai ilmoittautua vapaaehtoiseksi arjenihmeita.fi-sivuston kautta.

Tupien aukioloajat:

Hyrylän Hyvän Tuulen Tupa

Martta Augusta -koti, Kievarinkaari 1, Tuusula
Avoimna ti-pe klo 10–13, tuolijumppa
tiistaisin klo 10–10.30

Jokelan Hyvän Tuulen Tupa

Ester Matilda -koti,
Konduktöörinkuja 2, Jokela
Avoimna joka maanantai ja parittomien
viikkojen keskiviikot klo 10–11.30
Tuolijumppa parittomina keskiviikkoina
10–10.30

Kellokosken Hyvän Tuulen Tupa

Kustaa Aadolf -koti, Koulutie 12, Kellokoski
Avoimna torstaisin 9.30–11, tuolijumppa
kuukauden toinen torstai 9.30–10

Riihikallion Hyvän Tuulen Tupa

Rihasali Pellavamäentie 5, Tuusula
Avoimna 27.9. alkaen maanantaisin klo 13–15
Aukioloaikoihin ja toimintoihin tulee vielä
syksyn mittaan muutoksia ja tarkennuksia.

Katso ajankohtaiset tiedot

www.tuusulanseurakunta.fi/190-hyvan-tuulen-tuvat

Kun tulet Hyvän Tuulen Tuvalle, muistathan pestä kädet tullessasi ja lähtiessäsi sekä huolehtia turvavälien säilymisestä. Maskin käyttöä suositellaan. Pienimpienkin oireiden ilmaantuessa on tärkeää jäädä kotiin. Tuvilla tava-

” Tuvat tarjoaa monelle paikkoja, joissa voi tavata tuttavien houkuttelemana ja sitten emännäksi diakonin pyynnöstä. ”

Unelmien yö oli unelmien täyttymys

Voitto napsahtaa kohdalle yleensä silloin, kun sitä vähiten odottaa. Niin kävi myös Nurmijärvellä asuvalle Juho Palosaarelle, joka sai kesällä yllättäen tietää voittaneensa Tuusulan kunnan järjestämän Unelmien yö -arvonnan. Vuorokausi Tuusulanjärvellä oli hänelle ja hänen Vera-vaimolleen unelmien täyttymys.

Unelmien yön mainos tuli **Juho Palosaarta** vastaan keväällä netissä. Hän lähetti hakemuksen sen enempiä miettimättä, ja unohti koko asian.

Juho Palosaari tunnustaa, että saatuaan tiedon voitosta, hänelle tuli aluksi hieman hölmö olo.

– Kerroin puolisololleni Veralle, että tuli sitten osallistuttua tällaiseen kilpailuun, ja että voitto osui nyt kohdallemme, Juho Palosaari nauraa.

Unelmien yö elokuisen Tuusulanjärven rannalla oli molemmille mieluinen. Se tarkoitti Nurmijärvellä hektisiä ruuhkavuosia elävälle pariskunnalle minilomaa ja lyhyttä irtiottoa arjesta.

– Meillä on kotona kolme alle kouluikäistä poikaa. Lapset olivat vain mielissään, kun he pääsivät reissumme ajaksi serkkujen luo yökylään, Juho Palosaari kertoo.

Unelmien yön ohjelma-anti mykisti

Palosaaret tiesivät Unelmien yön ohjelmasta etukäteen vain sen, että Tuusulanjärven rannalle Fjällbon laituri-paviljonkiin suunniteltu yöpyminen oli siirretty keuhon sään vuoksi Krapin Aittaan.

– Tuusula oli meille kuntana yleisesti tuttu ja olimme kierrelleet muun muassa asuntomessualueella. Mutta emme olleet tutustuneet esimerkiksi kunnan kulttuurikohteisiin sen tarkemmin, **Vera Palosaari** toteaa. – Voitosta kuulutuamme päätimme, että emme käy kesän aikana edes Fjällbossa vaan annamme Unelmien yön yllättää meidät.

Yllättämään se totisesti pääsi. Molemmat sanovat olleensa mykistyneitä elokuun alkupuolella toteutetusta tapahtuman ohjelmasta.

– On vaikea mainita, mikä Unelmien yössä oli parasta, sillä kaikki oli. Yhdeksi kohokohdaksi voisin nostaa kuitenkin illallisen. Se nostatti tunteet pintaan. Myös aamun soutu retki Tuusulanjärvellä dronekameroiden pörrätessä ympärillä jäi hyvin muistoihin, Vera Palosaari nauraa.

Saako Tuusula Palosaarista uudet asukkaat?

Palosaaren pariskunnan mukaan Unelmien yö vahvisti heidän käsitystään Tuusulasta luonnonläheisenä ja kulttuuririkkaana kuntana.

– Oli hienoa aistia alueen yhteisöllisyyttä ja huomata paikallisten aito ylpeys omasta asuinympäristöstään. Tuusula on varmasti monipuolisine mahdollisuuksineen upea paikka asua, Vera Palosaari kiteyttää.

Palosaaret myöntävät, että Unelmien yö sai heidät pohtimaan myös omaa tulevaisuuden asumistaan.

– On täysin mahdollista, että voisimme asua joskus Tuusulassa omakotitalossa, vahvistaa Juho Palosaari. ●

Unelmien yöhön sisältyi muun muassa seuraavanlaista ohjelmaa:

- keskiuusmaalaisista laulajista koostuvan mieskvartetti Vakosametin rakkauslaulukonsertti Fjällbon laituriilla
- lounas ravintola Kerhossa
- Local Artist -kierros eli tutustuminen alueen kulttuurihistoriaan ja kulttuuri-kohteisiin Krapin Pajan muusikko Mikko Sirenin johdolla
- savusauna ja hieronta Krapilla
- illallinen Fjällbossa
- majoittuminen Krapin Aitassa
- soutu retki Tuusulanjärvellä
- pakohuonepeli Onnelassa
- lounas ravintola Mankelissa

” On vaikea mainita, mikä Unelmien yössä oli parasta, sillä kaikki oli. ”

Vauvapipo toivottaa tervetulleeksi Tuusulaan

Jokainen loppuvuoden aikana Tuusulaan syntyvä vauva saa neuvolakäynnillään kunnalta Rakkauden taidetta -pison. Pison avulla halutaan muistaa kunnan tuoreimpia asukkaita, jotka ovat kirjaimellisesti rakkauden taidetta.

– Viimeinen kulunut vuosi ei ole ollut helppo. Kaipaamme nyt kaikki hyvää mieltä ja lämpöä, toteaa viestintäpäällikkö **Paula Miettinen**. ●

Rakkauden taidetta tekee tunnetuksi tuusulalaista elämää

Kesällä näyttävästi esillä ollut Rakkauden taidetta -kampanja on osa Tuusulan kunnan toteuttamaa laajempaa brändimarkkinointiin ja markkinointiviestintään liittyvää työtä. Tuusulan vuonna 2018 uusitun brändin ytimessä on ajatus siitä, että Tuusulassa eläminen on taidetta – jokainen voi rakentaa Tuusulassa omannäköisensä elämän ammentaen paikkakunnan vahvuuksista.

Kaiken keskiössä on ollut alusta saakka tuusulalainen kulttuuri, luonto ja alueen yhteisöllisyys. Brändi tehtiin kuntalaisia ja muita sidosryhmiä osallistaen ja sillä on kunnanvaltuuston hyväksyntä.

Rakkauden taidetta -kampanja on edelleen käynnissä. Se päättyy vuoden lopussa. Kampanjointi on jo nyt tuottanut toivottua tulosta.

– Esimerkiksi Unelmien yö ylitti useilla mittareilla mitattuna sille asetetut tavoitteet - ylitti monin tavoin odotuksemme, kertoo viestintäpäällikkö **Paula Miettinen**.

Omaa tarinaansa kertoo myös asukasmäärien kasvu. Aluetutkija **Timo Aron** tekemän selvityksen mukaan Tuusula oli tammi-kesäkuussa Suomen sisäisen muutovoiton ykkönen.

Lisäksi syntyvyys on ollut suurempaa kuin vuosiin.

– Mitä tunnetumpi kunta on, sitä enemmän se kiinnostaa ja sitouttaa asukkaita, perustelee viestintäpäällikkö Paula Miettinen. – Tuusulan vahvuudet, joita ovat luonto, kulttuuri ja ihmiset, tulee jatkossakin kääntää kotiseuturakkaudeksi, joka kiinnittää asukkaat osaksi heidän omaa kotikuntaansa. ●

”
Unelmien yö
ylitti monin tavoin
odotuksemme.
”

Rakkauden kartta paljastaa tuusulalaisten suosikkipaikat

Mikä on sinulle rakkain tai muuten merkityksellisin paikka Tuusulassa? Tuusulalaiset ovat saaneet kertoa itselleen tärkeistä paikoista, jotka on koottu perusteluineen kesän aikana Rakkauden karttaan.

Rakkauden karttaan on kertynyt kymmenittäin koskettavia ja kauniita tarinoita tuusulalaisille tärkeistä paikoista. Kartasta vinkkejä itselleen saavat paitsi alueen asukkaat myös muualla asuvat.

Rakkauden karttaa täydennetään ja päivitetään edelleen. Oman suosikkipaikan voi ilmoittaa kartalle yhä. ●

Tutustu Rakkauden karttaan ja siinä oleviin paikkamerkintöihin:

elamisentaidetta.fi/rakkaudenkartta

Tuusulan koulut ja päiväkodit muutosten lempeissä tuulissa

– samalla tuusulalaiset saavat yhdessä tekemisen ja harrastamisen paikkoja

Tuusulan oppimisympäristöjä päiväkodeista lukioihin tullaan uudistamaan ennennäköttömällä tavalla vuosien 2018–2026 aikana. Kuntaan rakentuu useita uusia päiväkotij- ja koulurakennuksia ja lisäksi vanhaa rakennuskantaa uudistetaan. Tärkeimpinä tavoitteina ovat tilojen muunneltavuus, monikäyttöisyys, puhdas sisäilma ja mahdollisimman laadukas kasvu- ja koulupolku lapsille ja nuorille. Iltaisin ja viikonloppuisin tilat muuntautuvat tuusulalaisten harrastamisen ja yhdessä tekemisen paikoiksi.

” Tuusulassa on panostettu yhdessä tekemiseen projektien alusta asti. ”

Rakentamisen kärkiprojekteihin kunnassa kuuluvat sääsuojahupun alla rakentuva Martta Wendelin -päiväkoti, uimahallin viereiselle tontille nouseva lukio ja kulttuuritalo Monio, sekä Rykmentinpuiston tuleva monitoimikampus. Kokonaan uusien tilojen rakentamisen lisäksi panostetaan vanhojen rakennusten nykyaikaistamiseen ja niiden toiminnan kehittämiseen. Paljon on tehty jo tähän mennessä.

– Luokkien kalustusta uusittaessa on hankittu muunneltavia kalusteita, kuten korkeussäädettäviä pöytiä, pienen liikkeen mahdollistavia tuoleja, tilaa rajaavia kalusteita ja istuintyynyjä mahdollisuuksien mukaan. Lattioiden uudistamisessa on pyritty kengättömyyden mahdollistaviin ratkaisuihin. Liikkuva koulu -hankkeen puitteissa ja kunnan vapaa-aikapalveluiden työnä koulujen pihot on kunnostettu lähiliikuntapaikoiksi ja aivan uusiakin lähiliikuntapaikkoja on perustettu, luettelee oppimisen asiantuntija **Katja Elo** Tuusulan kunnasta.

Tuusulassa on panostettu yhdessä tekemiseen projektien alusta asti. Jo suunnitteluvaiheessa joukko opet-

tajia, oppilaita, tavallisia tuusulalaisia ja asiantuntijoita useilta sektoreilta kokoontui osallistaviin työpajoihin. Monipuolinen suunnittelukaarti oli tarpeen, sillä uudisrakennukset tulevat opetuksen ja varhaiskasvatuksen lisäksi palvelemaan kuntalaisia esimerkiksi harrastustoiminnan ja kulttuuri- ja nuorisotyön muodossa.

Suomi edelläkävijänä

Eri puolilla Suomea on nähtävissä suuntaus kohti muunneltavia oppimisympäristöjä. Tuusulassa muutoksen volyyymi on suuri, sillä useissa vanhoissa rakennuksissa on ollut ongelmia muun muassa sisäilman suhteen.

” Uudistunut opetussuunnitelma kannustaa kohti monimuotoista oppimista. ”

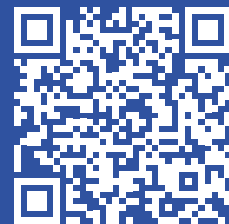

Mitä Monion aikakapseliin?

Jätä oma ehdotuksesi kapselin sisällöstä 24.9.2021 mennessä.

<https://q.surveypal.com/Monion-aikakapseli?>

– Edelläkävijyys ei ole itseisarvo, vaan tavoitteena on ollut löytää tilaratkaisuja, jotka toimivat vielä vuosikymmenien päästä ja tukevat uudistunutta opetussuunnitelmaa. Perinteiset luokkahuoneet ja uudentyypiset tilaratkaisut eivät sulje toisiaan pois, vaan lähtökohta on, että tiloja ja kalusteiden järjestystä voidaan tilanteen mukaan muunnella helposti, kertoo Katja Elo.

Uudistunut opetussuunnitelma kannustaa kohti monimuotoista oppimista. Oppilas ei ole vain passiivinen tiedon vastaanottaja, vaan aktiivinen toimija, joka etsii tietoa parin kanssa tai osana pienryhmää opettajan ohjauksessa. Uudet tilat mahdollistavat oppimisen monissa muodoissa ja tarjoavat myös rauhallista itse tekemisen tilaa. Myös kunnan upeaa luonto- ja kulttuuriympäristöä halutaan jatkossa hyödyntää opetuksessa entistä enemmän.

Lasten ja nuorten ääni kuuluviin

Päiväkoti ja koulu ovat paikkoja, jossa lapsi viettää suuren osan ajastaan, joten on tärkeää, että niissä viihdytään. Nyt koulun perusyksikkönä on oma luokka käytävän varrella, jatkossa se saattaa olla kylmäinen oppimissolu, johon kuuluu useampi luokka. Uusien rakennusten aula- ja käytävätilat eivät ole vain siirtymisiä varten vaan myös niitä käytetään oppimiseen. Näin saadaan mahdollisimman paljon tilaa hyötykäyttöön.

– Uudistusten tavoitteena on, että lapsilla ja henkilöstöllä on terveet, kasvua ja oppimista monipuolisesti tukevat tilat. Lapsen on helppo ja selkeä liikkua tutussa rakennuksessa ja hän tietää, mistä asiat löytyvät. Hän kokee ympäristön turvallisena ja levollisena. Jatkossa lapsen saavutettavissa on useampi tuttu aikuinen verrat-

tuna perinteiseen luokanopettajamalliin, kertoo Tuusulan kunnan vs. sivistysjohtaja **Tiina Simons**.

Kun lasten ja nuorten toiveita päiväkotij- ja koulurakennusten suhteen on kartoitettu, ovat esiin nousseet rakennuksen inspiroivuus ja yllättävyys, taide ja luontoyhteys. Uudet tilat vastaavat myös näihin toiveisiin.

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten tarpeet on otettu huomioon suunnittelun alusta asti. Ajatus on, että oman ikäryhmän kanssa toimiminen on sosiaalisesti tärkeää kaikille lapsille ja nuorille. Erityisen tuen asiantuntija ja erityisopettajat ovat mukana suunnittelemassa tiloja ja kalustusta, tavoitteena esimerkiksi ärsykkeiden rajaaminen.

” Uudistunut opetussuunnitelma kannustaa kohti monimuotoista oppimista. ”

Rakennusprojektit etenevät aikataulussa

Hyrylä-Mikkola-alueelle nousevan puurakenteisen Martta Wendelin -päiväkodin rakennustyöt ovat edenneet suunnitelmien mukaan.

– Vesikatto on valmis ja sääsuoja voidaan pian poistaa. Päiväkoti valmistuu ensi kesänä ja saadaan käyttöön elokuussa 2022, kertoo palveluverkko-ohjelman vetäjä **Katerina Zaitseva** Tuusulan kunnasta.

Lukio ja kulttuuritalo Monion tontilla tehdään parhaillaan maatöitä ja peruskivi muurataan juhlerin menoin 30.9. Peruskiven muurauksen yhteydessä rakennuksen perustuksiin kätetään aikakapseli, johon laitettavia esineitä tuusulalaiset saavat äänestää. Monio valmistuu kesällä 2023.

Kasvavalle alueelle Rykmentinpuistoon tuleva monitoimikampus toteutetaan elinkaarimallin keinoin. Valittu elinkaaritoteuttaja paitsi rakentaa kampuksen, myös ylläpitää sitä seuraavien 20–25 vuoden ajan. Projektissa järjestetään kilpailutus ja toteuttaja valitaan

” Henkilökunnan motivointi ja positiivisen vireen säilyttäminen muutosten edessä on tärkeää. ”

vuoden 2022 aikana. Kampus valmistuu vuoden 2025 alussa.

– Rykmentinpuistoon tulee oppilaita Hyökkälän, Hyrylän ja Mikkolan kouluista. Tällä hetkellä valmistamme asiakirjoja ja koulun toiminnan kuvausta kilpailutusta varten. Opettajille järjestetään työpajoja, joissa halukkaat saavat äänensä kuuluviin suunnittelun aikana, kertoo koulun rakennusaikainen rehtori ja rehtoritiimin vetäjä **Janne Leivo**.

Sivistysjohtaja Tiina Simonsin mukaan rehtoreiden osaaminen on avainasemassa rakennusprojektien edessä:

– Henkilökunnan motivointi ja positiivisen vireen säilyttäminen muutosten edessä on tärkeää. Henkilöstön yhteistyö, ryhmien liikkuminen, ryhmäkokojen, jaksojen määrän ja lukujärjestysten suunnittelu tulevat olemaan merkittäviä tekijöitä uusien koulujen arjen sujuvuudessa. ●

Kävellen kaavoitussuunnitelma tutuksi

Rykmentinpuiston alueelle suunnitellun Puistokylän asuinalueen sijaintiin ja suunnitelmiin tutustuttiin maastossa lauantaina 28.8.2021 opastetulla kaavakävelyllä. Puustellinmetsän asuntomessualueen ja urheilukeskuksen alueen väliin sijoittuvalle alueelle kaavaillaan monipuolista asuin-alueita erityyppisine kortteleineen kerrostaloista kytkettyihin pientaloihin ja erillispientaloihin.

Suosittu Puistokylän kaavakävely

Puistokylän kaavakävely saavutti niin suuren suosion, että lauantain klo 11 alkavan kierroksen 25 paikkaa varattiin muutamassa päivässä. Järjestimme siksi myös toisen saman sisältöisen kävelyn samana päivänä. Asiantuntijoina kävelyllä oli Rykmentinpuiston projektipäällikkö **Jouni Määttä** ja Tuusulan kaavoituspäällikkö **Anne Olkkola**. Yhteensä kahdessa lähdössä toteutetulle kävelyllä osallistui 34 kuntalaista.

Maastokävelynä toteutettua asukastilaisuutta kiitettiin. Se antoi osallistujille mahdollisuuden konkreettisesti todeta suunnittelun alueen rajat, nykytilaa ja käyttöä sekä peilata aikaisemmin tehtyjä suunnitelmia alueeseen. Monet mielipiteet saivat aikaan vilkasta keskustelua asiantuntijoiden kanssa alueen luontoarvoista, rakentamisen luonteesta, kulkuyhteyksistä, asumisviihtyvyydestä ja nykyisen virkistyskäytön tulevaisuudesta sekä urheilutoiminnan ja asumisen yhteensovittamisesta. Esimerkiksi suosittu latuyhteys Sikokalliolle säilyy reittiä osin uudelleen linjaamalla.

Luantain ensimmäinen kaavakävely tallennettiin. Videokooste tulee katsottavaksi kunnan YouTube-kanavalle TuusulaOfficial.

Vaikuta Puistokylän suunnitelmiin eri vaiheissa

Puistokylän asemakaavatyö on osallistamis- ja arviointivaiheessa. Nyt pidetyn kaavakävelyn lisäksi järjestetään yleisötilaisuus 28.9.2021 klo 18 etäyhteyksin. Kuntalaiset voivat jättää mielipiteitä kaavan tavoitteista, vaikutuksista ja huomioitavista asioista 8.10.2021 saakka. Kuulemisen jälkeen laaditaan kaavaluonnokset, joita esitellään asukastilaisuudessa myöhemmin tänä vuonna. Puistokylä on kaavoituksen kärkihankkeita Tuusulassa. ●

Kaavakävelyn videokoosteen ja muita Tuusulaan liittyviä videoita voit katsoa YouTube > TuusulaOfficial

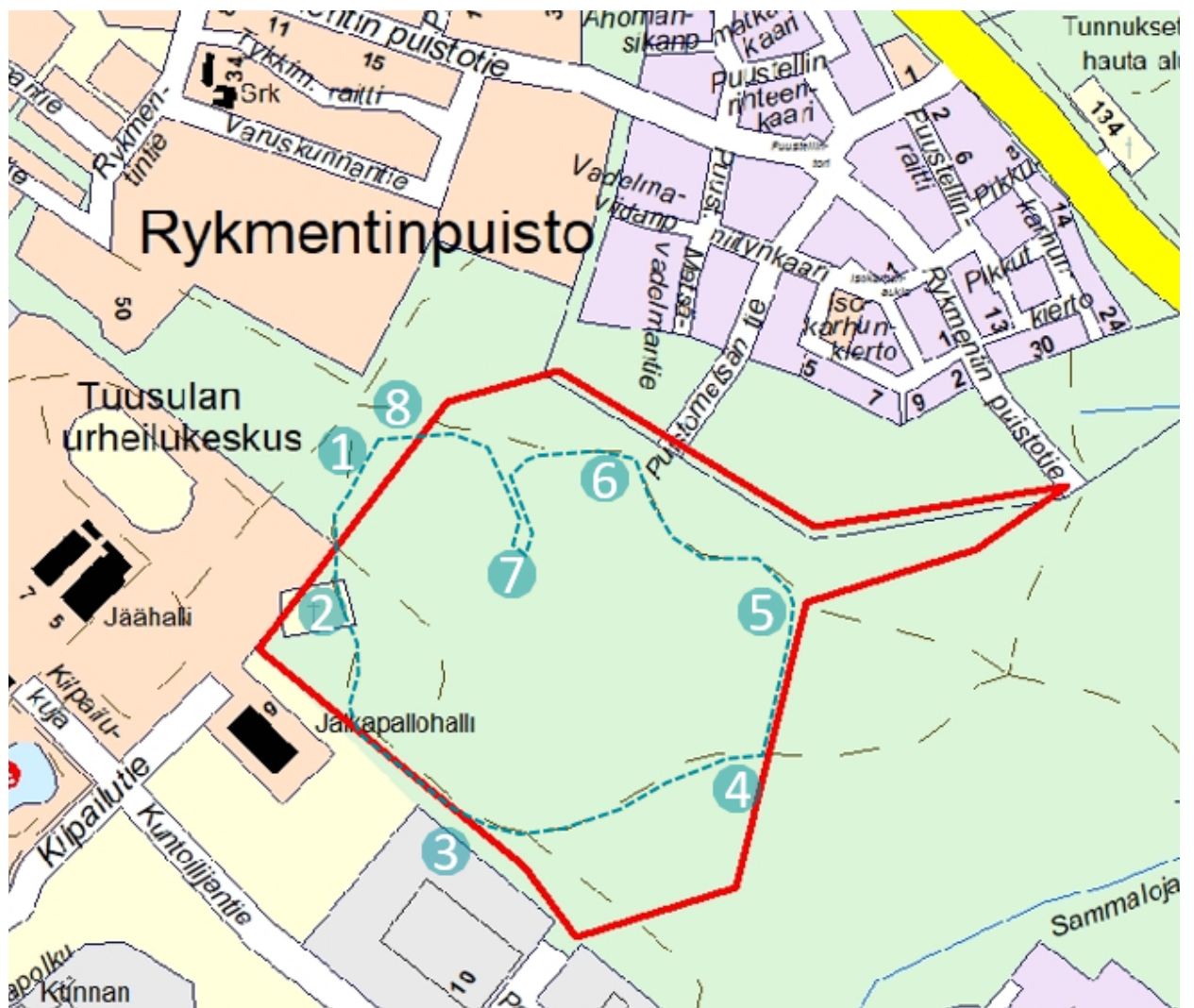

Kunta hankki puolustusvoimien harjoitusmaastona toimineen alueen maanomistuksen ja käynnisti suunnittelun 2013 valtuuston vuonna 2012 hyväksymän osayleiskaavan mukaisesti.

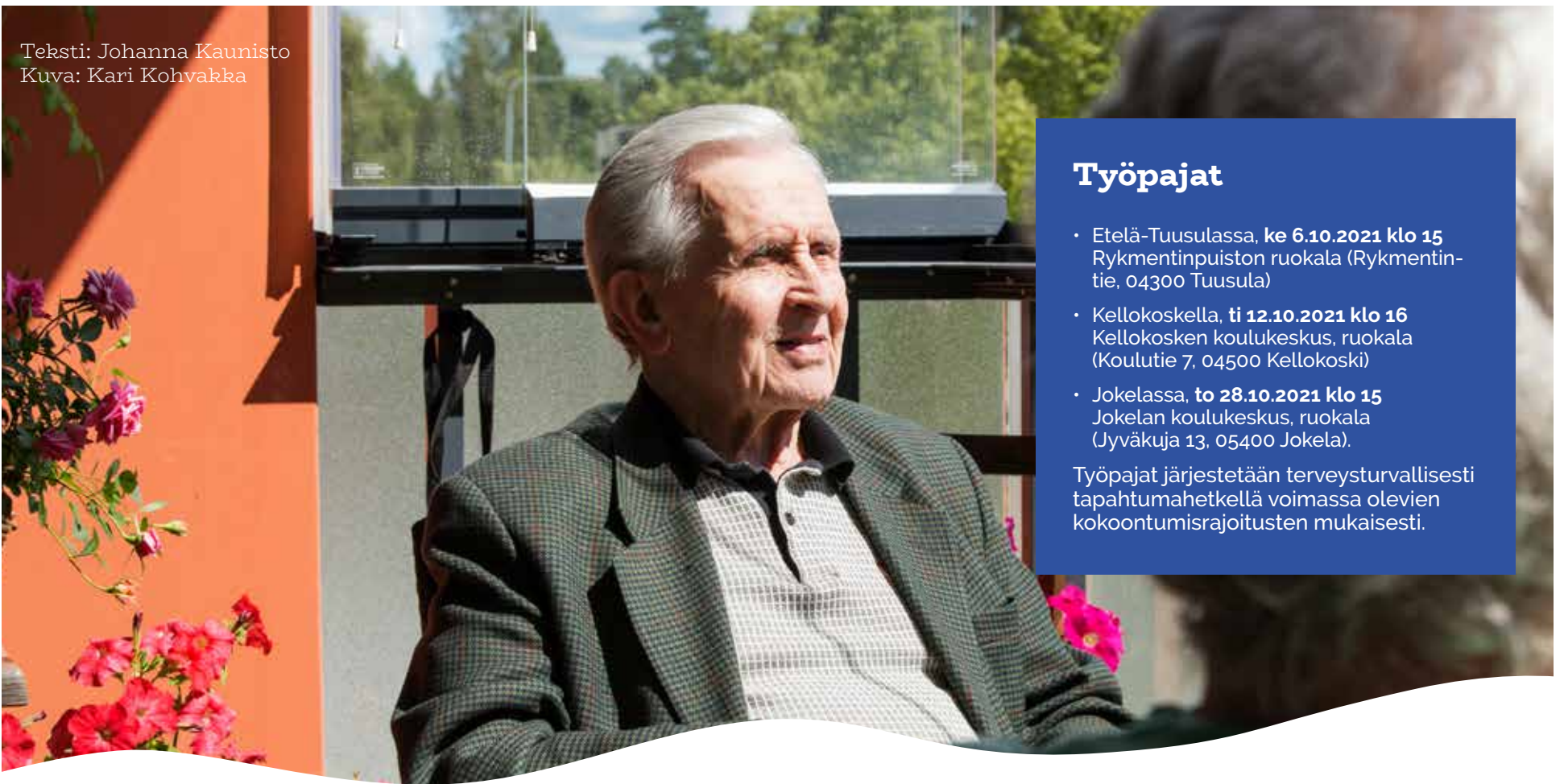
Tänä vuonna alueelle tutkitaan puurakentamisen vaihtoehtoja, mihin kunta on saanut ympäristöministeriön puurakentamisen edistämisen hanketukea.

Projektipäällikkö Jouni Määttä kertoi, että alueen reunoille on suunniteltu luonnontilaan jäävää puistoa, mutta merkittävin osin alue tulisi rakennettavaksi.

Puistokylän kaavakävelyn reitti opaskartalla.

Työpajat

- Etelä-Tuusulassa, **ke 6.10.2021 klo 15**
Rykmentinpuiston ruokala (Rykmentintie, 04300 Tuusula)
- Kellokoskella, **ti 12.10.2021 klo 16**
Kellokosken koulukeskus, ruokala (Koulutie 7, 04500 Kellokoski)
- Jokelassa, **to 28.10.2021 klo 15**
Jokelan koulukeskus, ruokala (Jyväkuja 13, 05400 Jokela).

Työpajat järjestetään terveysturvallisesti tapahtumahetkellä voimassa olevien kokoontumisrajoitusten mukaisesti.

Tuusula kehittää ikäihmisten yhteisöllistä asumista

Ikääntyessä ihmisen asumistoiveet muuttuvat. Useimmat toivovat voivansa asua omassa kodissa mahdollisimman pitkään, toisaalta erilaisten palveluiden tarve kasvaa. Moni kokee myös yksinäisyyttä. Kotona asumisen tukemiseksi tarvitaan monipuolisia asumisen ratkaisuja, joista yhteisöllinen asuminen on yksi.

Tuusula on käynnistänyt hankkeen, jossa kehitetään innovatiivisia yhteisöllisen asumisen ratkaisuja, jotta ikääntyvät voisivat asua heille tutussa asuinympäristössä mahdollisimman pitkään yhteisön turvin. Yhteisö tuo turvaa, kohtaamisia, ystäviä, naapuriapua ja yhdessä tekemistä. Yhteisöllisissä asuinpaikoissa on usein yhteis-tiloja ja panostettu yhteisölliseen piha-alueeseen. Ympäristöministeriö on myöntänyt hankkeelle rahoitusta Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmasta.

– Yhteisöllistä asumista suunnitellaan alueellisissa työpajoissa ikäihmisten, rakentajien ja kunnan edustajien kesken, kertoo hankekehityspäällikkö **Riikka Uusikulku**. Uusikulku vetää hanketta Tuusulan kunnalla.

Työpajoja järjestetään kaikissa kuntakeskuksissa. Tavoitteena niissä on pohtia yhdessä ikääntyneiden asumisen ratkaisuja.

– Kutsumme työpajoihin mukaan niin senioreita kuin heidän läheisiään. Toivomme kuulevamme teiltä itseltänne, mitä ajattelette ikääntyneiden asumisasioista, Uusikulku sanoo ja toivottaa kaikki asiasta kiinnostuneet mukaan työpajoihin. ●

”

Tuusulan Riihikallion palvelukortteli Venny on ainutlaatuinen ikääntyneille suunniteltu kokonaisuus koko Suomessa. Palvelukorttelissa toimivat rinnakkain Tuusulan kunta, seurakunta, lukuisat yksityisyrittäjät ja Yrjö ja Hanna Kodit, joka tarjoaa asumista ja kotiin tuotavia palveluja. Aukkaiden tukena toimii asukaskoordinaattori, jonka tehtävänä on olla ”tuupparina” yhteisön muodostumisessa.

”

Havainnekuva Tuusulan Agassit: Arkkitehdit Sivula & Sivula Oyj/ Avain Rakennuttaja Oy

Havainnekuva Tuusulan Venny: Sigge Arkkitehdit Oyj/ Yrjö ja Hanna ASO-Kodit

”

Yhteisöllistä asumista suunnitellaan alueellisissa työpajoissa ikäihmisten, rakentajien ja kunnan edustajien kesken.

”

”

Rykmentinpuiston uudelle asuinalueelle suunnitellaan parhaillaan ikäihmisille tarkoitettua Tuusulan Agassit -vuokratalokohdetta, jossa on esteettömiä parvekkeellisia yksiöitä ja kaksioita. Aukkaiden käytössä on yhteis-tiloja ja piha yhteisenä oleskelualueena. Talon alakertaan sijoittuu apuvälinevarasto, jonne voi kätevästi parkkeerata rollaattorit.

”

Puun poltto on taitolaji – huomioi naapuri puun poltossa!

Yli puolet suomalaisista omakotiasujista on sitä mieltä, että talossa pitää olla tulisija. Takkatuli luo tunnelmaa ja on merkittävä vara- ja lisälämmön lähde sähkö- ja öljylämmittäjille. Puulämmitteinen sauna onkin sitten jo suomalaisille lähes pyhä asia. Puulämmitteiset kylpytynnyrit ovat lisääntyneet ja niitä käytetäänkin ympäri vuoden.

Puun polttamisella on myös nurja puoli, pienhiukkaset vaarantavat terveyttä niin sisällä kuin ulkonakin. Mustana tupruttava savu voi kiristää naapurivälejä ja polttopuiden säilytys voi olla paloturvallisuusriski.

Pienhiukkasten terveyshaitat on hyvin tiedossa, mutta niitä on näkymättömyytensä takia hankala tiedostaa. Puun poltossa syntyvät pienhiukkaset ovat myrkyllisiä ja syöpää aiheuttavia yhdisteitä. Yhdisteet vaikuttavat myös sydän- ja hengityssairauksien kehittymiseen ja pahentavat oireita. Erityisesti tiiviisti rakennetuilla asuinalueilla puun poltosta syntyvät savut voivat aiheuttaa haittaa. Lämmityskaudella usein savut jäävät leijumaan matalalle, jolloin ne päätyvät ilmanvaihdon kautta sisälle oleskelutiloihin. Kylpytynnyreiden piiput ovat niin matalia, että savut päätyvät pihojen oleskelualueille. Savuhaitan ja paloturvallisuuden minimoimiseksi on kylpytynnyri syytä sijoittaa vähintään neljän metrin etäisyydelle naapurin rajasta. Polttoajan kestolla on suora vaikutus haitan suuruuteen. Polttoja voisikin mahdollisuuksien mukaan rajata kahteen tuntiin.

Tulisijan oikeat käyttötavat

Tulisijan oikeilla käyttövoilla ja polttoaineen laadulla on huomattava merkitys pienhiukkasten syntyyn. Tulisijan oikea käyttö on aina tulisijakohtaista, opi siis tunnistamaan oman tulisijasi niksit sekä savun käyttäytyminen. Yleisohjeena voidaan antaa, että sytyttäminen kannattaa tehdä päältä. Klapit ladotaan vaakatasoon, isoimmat klapit tulisijan pohjalle, pienimmät puut päälle ja päällimmäiseksi lastut ja pillkkeet. Puuta ladotaan maksimissaan puolet tulipesän tilavuudesta. Päältä sytyttämisen etuina on paloilmän riittäminen sekä palokaasujen palaminen. Alta sytyttäessä kaikki puut palavat yhtä aikaa eikä palamisprosessi saa riittävästi ilmaa, tällöin myös palokaasuja syntyy enemmän eivätkä ne pala palamisilman avulla. Sytykkeinä kannattaa pahvin ja paperin sijasta käyttää puusytytyspaloja tai puusta veistettyjä lastuja. Erityisesti sytytyksessä korvausilman saannista tulee huolehtia. Toinen pesällinen lisätään hiilloksen päälle, puut ladotaan tiiviisti ja irti seinästä. Tulisijassa ei saa polttaa mitään roskia! Roskien poltto vahingoittaa tulisijan rakenteita sekä lisää merkittävästi pienhiukkasten syntyä. Oikea polttotapa vaikuttaa myös energiatehokkuuteen, eli silkkää säästöä kun vähemmällä puumäärällä saavutetaan enemmän lämpöä.

Polttopuiden säilytyksellä on väliä

Polttopuiden oikealla säilytyksellä taataan laadukas polttoaine. Polttopuut tulee säilyttää hyvin tuuletettavassa puuvarastossa, vain näin ne säilyvät kuivina. Talon seinustaa vasten räystäään alla säilytetyt puut ovat palo-

Kuva: Shutterstock.com, AVinter

turvallisuusriski eivätkä puut pääse tuulettumaan kunnolla. Sisätiloissa polttopuuta ei kannata säilyttää kahta päivää pidempään, pitkäaikainen säilytys sisällä huonontaa huoneilmaa homeiden muodossa.

Tulisijan vuosittainen nuohous sekä kiuaskivien säännöllinen vaihto ja tulisijan oikea käyttö pidentävät tulisijan käyttöikää ja parantavat hyötysuhdetta. Kovin iäkkäiden tulisijojen vaihto uudempaan saattaa tulla josain kohtaa ajankohtaiseksi, ne voivatkin olla melkoisia savukaasujen tuprutajia.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa on käynnissä Ympäristöministeriön rahoittama hanke, jossa kartoitetaan savukaasuhaittojen ennaltaehkäisyn keinoja. Puun polttoa ei kuitenkaan olla kieltämässä. ●

Lue lisää

www.keskiuudenmaanymparisto-keskus.fi > Ympäristö > Ilma > Puun pienpoltto

” Tulisijan oikeilla käyttötavoilla ja polttoaineen laadulla on huomattava merkitys pienhiukkasten syntyyn. ”

Kuva: Kati Leino

Kuva: Henna Helin

Kuva: Sari Tsokkinen

Lampireitti toteutettiin yhdessä

Jokelan lampireitin suunnittelu käynnistyi maaliskuussa. Zoom-yhteydellä järjestetyssä asukastilaisuudessa tutkittiin karttoja ja keskusteltiin lampien luonteesta. Osallistujat päättivät, mistä lampireitti kulkee. Lampireitti alkaa Koulunlammelta ja kiertää Apteekinlammen kautta Pesulanlammelle ja lintulampinakin tunnettujen Valolammen, Rantakarinlammen ja Ventoniemenlammen kautta takaisin.

”Lammet ovat asukkaille tärkeitä ja niiden äärellä viihdytään.”

Asukkaat päättivät myös reittimerkeistä. Voittajaksi valikoituivat reilun metrin korkuiset Lampireitti-tolpat. Punaiset tolpot valmistettiin Kellokosken ruukin konepajalla.

– Kylttimalli suunniteltiin yhteistyössä. Suunnittelu oli vaivatonta ja idearikasta kaikkien palaverissa mukana olleiden kanssa, kertoo tolpot valmistanut **Patrik Värtinen** ja jatkaa prosessista jääneen tosi hyvä fiilis.

– Lammet ovat asukkaille tärkeitä ja niiden äärellä viihdytään. Tämä näkyy myös osallistuvassa budjetoinnissa. Asukkaat ovat jättäneet lampiin liittyviä ideoita kolmena perättäisenä vuotena. Vihdoin tänä vuonna ehdotus sai asukkailta riittävästi ääniä ja lampireitti toteutui, yhteisömanageri **Katja Repo** iloitsee.

Lampien kunnostaminen vie vuosia

Vajaat kaksi vuotta sitten valmistui monialaisen työryhmän valmisteleva Jokelan keskustalampien toimenpidesuunnitelma. Se sisälsi toimenpiteiden lisäksi selvitykset lampien kunnosta ja luontoarvoista sekä

savenottokuoppien hulevesirakenteiden suunnitelmia. Myös asukkaat otettiin mukaan suunnitelmatyöhön. Toimenpiteiden ja lampien luonteiden määrittelyn lisäksi asukkaat tekivät nimistötoimikunnalle ehdotukset lampien virallisista nimistä. Toimikunta hyväksyi asukkaiden nimiehdotukset.

– Lampien kunnostus on niin iso investointi, ettei sitä voida toteuttaa tuosta vaan. Toiveena on, että ensi vuonna saataisiin rakennesuunnitelmat tehtyä ja sillä tavalla edistettyä asiaa, kertoo kunnanpuutarhuri **Riitta Kalliokoski**.

Laajaa toimenpidesuunnitelmaa toteutetaan pala kerrallaan eri toimialueiden yhteistyöllä. Liikunta- ja vapaa-ajanpalvelut kunnostivat Koulunlammen uimarantaa ja viherpalvelut ovat raivanneet lampien ranta-alueita.

– Vesakoiden raivaamisen ja näkymien avaamisen lisäksi olemme lisänneet lammille myös penkkejä. Ja nyt osbu-rahoituksella saatiin reitistö tehtyä, kertoo Kalliokoski. ●

JOKELAN LAMPIREITTI

Jokelan lammet

Jokelan lammet ovat pääosin muistoja Jokelan ensimmäisestä teollisuudenalasta, tiiliteollisuudesta, joka alkoi paikkakunnalla jo 1870-luvulla ja jatkui 1980-luvulle saakka. Suurin osa lammista on pohjavedellä täyttyneitä savenottokuoppia ja sekä visuaalisesti että historiallisesti oleellinen osa Jokelan maisemaa.

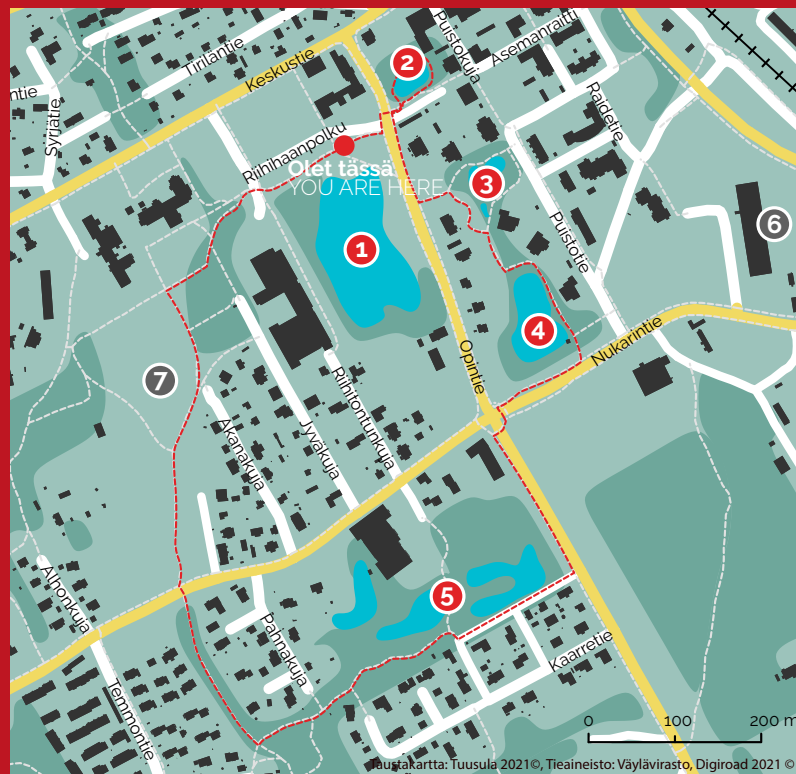
Jokelan lampireitti kulkee keskustan laitamilta, ja tarjoaa luontoelämyksiä ja historian havinaa Jokelan mielenkiintoisempien puistojen keskellä. Reitin varrelle on aseteltu viitoituksia helpottamaan reitillä suunnistusta.

Lisätietoa lampireitistä
www.virtuaalituusula.fi

TUUSULA

KOULUNLAMPI
60°33'03"N 24°57'51"E
Yleinen hätänumero 112
EMERGENCY NUMBER 112
p. 09 8718 3070 (Tuusinfo)

1 Koulunlampi

Lampi tarjoaa virkistystä joka aistille. Uimapaikka ja oiva paikka lintujen bongailuun. Lammen vieressä sijaitsee vuonna 1957 perustettu Jokelan koulukeskus.

2 Apteekinlampi

Savenottokuopista kaikista pienin, tarjoaa mukavia näkymiä ja levähdyspaikan lähellä Jokelan keskustaa.

3 Kuivalammet

Varjoisa ja kesäisin vehreä viheryhteys Koulunlammen ja Pesulanlammen välillä.

4 Pesulanlampi

Maisemallisesti merkittävä Chmelewskin puiston keskellä oleva lampi, joka on saanut nimensä lammen rannalla vuosina 1932–1942 toimineesta Fennia-pesulasta. Lammella pesivät mm. kalatiira ja mustakurkku-uikku.

5 Valolampi, Rantakarinlampi ja Ventoniemenlampi

Kolme lampea muodostavat tiheäkasvuisen ja luonnonmukaisen lampien kokonaisuuden, jonka lampareitit tarjoavat suojaa ja pesimärauhaa monipuoliselle linnustolle. Lammella pesivät mm. telkkä, naurutokki, liejukana, haapana ja laulujoutsen.

6 Notkokuisto

Monipuolinen virkistys- ja ulkoilupiisto. Alueelta löytyy mm. kuntolaitteita, frisbeegolfrata, skeittipaikka ja lasten leikkupiisto.

7 Tiilitehdas

Jokelan tiilitehdas aloitti toimintansa vuonna 1874. Siitä tuli tiiliteollisuuden perustamisvaiheen ensimmäinen suuryritys Suomessa. 1910-luvun alussa tehtaalla valmistui vuosittain 6,5–8 miljoonaa tiiltä. Se oli silloin tuotannoltaan Suomen suurin tiilitehdas. Tiilitehdas lakkautti toimintansa vuonna 1959. Savimaa tiiliin kaivettiin läheisistä kuopista, jotka täyttyivät pohjavedestä ja muodostivat Jokelaan merkittävän ja omaleimaisen lampiryppään.

Tuusula-viikko alkoi tänä vuonna Jokelasta. Kuin kala puussa -sirkusesitys Jokelan tiilitehtaalla 17.7. keräsi paljon eri-ikäisiä katsojia. Blind cut companyn esiintyjät ovat Kaisa Järvelin, Saana Peura ja Tuomas Vuorinen.

Kotiseuturakkaus roihahti liekkiin Tuusula-viikolla

Tuusula-viikkoa vietettiin 17.–25.7.2021 koti-seutuhengessä teemalla #RakkaudenTaidetta. Tapahtumissa kävi viikon aikana 7000 henkilöä. Pieniä tapahtumia järjestettiin yli 40, ja ne pidettiin koronapandemian vuoksi pääasiassa ulkona. Tapahtumia järjesti kunnan lisäksi suuri joukko yhdistyksiä ja yhteisöjä.

Kulttuuripalvelut tarjosi viikon aikana työtä 29:lle kulttuurin ja taiteen tekijälle. Viikolla esiintyi tuusulalaisia, tuusulalaislähtöisiä ja Tuusulassa vaikuttavia muusikoita ja taiteilijoita. Painotus koettiin tärkeäksi alan korona-haasteiden vuoksi.

Tässä näet kuvakoosteen Tuusula-viikosta. Tapahtumakimaraan mahtui myös kesäteatteria, taide- ja bänditapahtumia, ulkopeli- ja liikuntatapahtumia, opastuksia, käsityömarkkinoita, puiston avajaisia, neuvontaa jne.

TUUSULA-VIIKKO

sisälsi yli 40 erillistä tapahtumaa, joita järjestivät kunnasta kulttuuri, museo, kirjasto, osallisuus, viestintä, viher- ja ruokapalvelut. Tapahtumanjärjestäjiä olivat lisäksi mm. Prijuutti ry, KuumArt ry, Meidän Festivaali, KUT, Mikä-mikä-teatteri, Tuuslaulajat ry, Tuusulan srk, Jokelan eläkkeensaajat ry, Keski-Uudenmaan Kuluttajat ry, Perinneleikit ry, Ilmatorjuntamuseo, Lottamuseo, Tuusulan automuseo, Ruukin tehdasmuseo, Tuusulan työläiskotimuseo, Tuusulan Taitokädet ry, Me Kellokoskelaiset ry ja Ylinopeus-yhtye sekä Jekku ry/ Ravintola Tiilitehdas.

New Yorkissa asuvat Kaisa Mäensivu ja Joe Peri esiintyivät tuusulalaisen jazz-pianistin Lassi Kouvon kanssa lauantaina 17.7. Yleisö viihtyi konsertissa Ravintola Tiilitehtaan helteisellä terassilla.

Tuusula-päivän etkot ke 21.7. Kellokoskella keräsi väkeä sairaalamuseolle, taideporraskäytävään ja sairaalan kappeliin sekä Kesäisiä säveliä mielestä ja muistoista -konserttiin. Kellokoskelainen Hanni Autere esiintyi kesäillalla Sirkka Kososen kanssa.

Lapset ja lapsenmieliset pitivät hauskaa jättisaippuakupla-esiityksissä, joita järjestettiin kaikissa kuntakeskuksissa lasten puistoruokailun yhteydessä.

Kesäpäivää vietettiin Klaavolassa pihapiirissä lauantaina 24.7. Kulttuuriosuuskunta Uulu esiintyi perheille. Unelmatrio eli **Tuula** ja **Petri Krzywacki** sekä **Joonas Tuuri** tarjosivat paljon kaivattua elävää musiikkia ja veivät kuulijat 1960-luvun musiikin äärelle.

Lauantaina 24.7. senioritalojen ja palvelukeskuksen asukkaat pääsivät osallistumaan omilta pihoiltaan Meidän festivaalin konsertteihin. Pihakonsertit järjestettiin kaikissa kolmessa kuntakeskuksessa ja erityisesti Riibikallion pihalle kertyi suuri määrä kuulijoita.

Tuusulalaiset saivat ilmoittautua **Kari Kobvakan** kuvattavaksi Fjällbossa tai Jokelan tiilitehtaalla.

Suurkiitos kaikille Tuusula-viikon järjestelyissä ja tapahtumissa mukana olleille!

Tuusula-viikon osallistujapalautteessa kiitettiin tuusulalaisten museoiden avoimia ovia Tuusula-päivänä. Vastaajista 76 % piti tärkeänä, että Tuusula-viikon tapahtumat ovat ilmaisia.

Tuusula-päivänä 22.7. jaettiin ensimmäistä kertaa Vuoden kulttuurimyönteinen -palkinto. Palkinnon sai Tuusulanjärven tapahtumat Oy (Krapin Paja). **Ulla Kimmunen**, **Janne Mellin** ja **Anna Yltävä** kukittivat **Anu Uhleniuksen**.

TuusInfossa jaettiin Tuusula-ilmapalloja lapsille.

Tuusula-päivän perinteiset juhla-ajot kiersivät tyylikkäästi huristellen koko pitäjän, Ilmatorjuntamuseolta Kellokosken ja Jokelan kautta takaisin Hyrylään.

Maija Kovarin suunnittelema varuskunnan muistomerkki epäljastettiin juhlallisin menoin.

Kirjaston henkilökunta luki Tuusula-aiheista kaunokirjallisuutta aikuisten satutunnilla. **Eino&Leino** -lukubanke järjesti työpajoja lapsille eri puolilla kuntaa.

Hyökkälän sähkökaappeja koristettiin lasten ja nuorten taiteella. Kaikki teokset ovat nähtävissä nettigalleriassa Tuusulan kunnan Flickr-sivustolla.

Jokelan uimakoppeihin valittiin kuvia Tuusulan museolla olevista Kurt Riihan ja Nikolai Brenneffin kuvakokoelmista.

Historiaa ja nuorten taidetta ympäristössämme

Muutaman viime vuoden aikana Tuusulan museon kuvamateriaalia on näkynyt eri puolilla kuntaa. Museon kuviin voi törmätä Urheilukeskukseen sekä Jokelan ja Kellokosken uimarannoilla. Puustellinmetsän roskiksissa ja Anttilanrannassa on myös esitelty Tuusulan historiaa valokuvoin. Syksyn mittaan vanhoja valokuvia ja pieniä historiajuttuja tulee myös Tuusulanväylän bussipysäkeille Hyrylästä Riihikallioon. Hyökkälän alueella taas esitellään tuusulalaislasten ja -nuorten taidetta sähkökaapeissa.

– On hienoa, että saamme muuttuvassa ja kasvavassa kunnassa tuotua historiaa jokapäiväiseen ympäristöömme. Tiedän, että esimerkiksi uimakopit ovat toimineet myös ulkonäyttelyinä, jonne askeleet on kävelyretkillä varta vasten suunnattu. Se taas toteuttaa hyvin teemaamme ”Kulttuuri liikuttaa”, iloitsee intendentti **Jaana Koskenranta** Tuusulan museosta.

Projektien toteuttaminen vaatii monenlaista yhteistoimintaa. Kuvat ja niihin liittyvä historiatieto löytyvät Tuusulan museon valokuvakokoelmasta, mutta rakenteista ja kustannuksista vastaavat muut tahot. Esimerkiksi uimakopit on tehty osana uimarantojen kunnostusta, ja osin ne ovat osallistuvan budjetoinnin hankkeita.

Syksyllä valmistuvassa Tuusulanväylän bussikatosten valokuvanäyttelyssä siistitään vanhoja huonokuntoisia bussikatoksia ja annetaan näin niille muutama vuosi lisää aikaa, sillä linja-autokatojen uusiminen edistyy kustannussyistä hitaasti. Idea pysäkkien ulkonäön parantamisesta museon kuvakokoelmien avulla tuli sivistyksen viime kauden apulaispormestari **Jussi Saloselta**. Ensimmäinen koevedos tehtiin Paijalan koululle ja pystytettiin talkootyönä. Hankkeen kustannukset ja lupaprosessit ovat kunnan yhdyskuntatekniikan vastuulla. Osa hankkeen rahoituksesta saadaan Uudenmaan Ely-keskukselta, osa Kulttuuria kaikille -rahastosta.

Lasten ja nuorten taidetta sähkökaappeihin

Kirkkotien varrella voi bongata värikkäitä sähkökaappeja ja yhden isomman muuntamon. Teoksia niihin ovat tehneet Hyökkälän koulun ja Tuusulan kuvataidekoulun oppilaat sekä Väinölän päiväkodin, Päiväkotit Sympaatin ja Steinerpäiväkotit Pohjantähden lapset.

Kuvia Kellokosken ruukista ja Keravanjoen uimareista vuosien varrelta on esillä Kellokosken uimakopeissa.

– Aiheena teoksissa on Mun Tuusula eli lapsille tärkeät paikat ja asiat kotiseudulla. Saimme kaikkiaan 168 teosta, josta esillä on noin 50, kertoo kulttuurituottaja **Pilvi Hokkanen**.

Sähkökaappitaide toteutettiin yhteistyössä Caruna Oy:n kanssa ja osa rahoituksesta tuli Kulttuuria kaikille -rahastosta, jonka tarkoitus on tuottaa Tuusulaan kulttuuria, joka ilahduttaa monia. ●

” Projektien toteuttaminen on vaatinut monenlaista yhteistoimintaa. ”

Kuva: Tarja Kärkkäinen

Kuva: Tarja Kärkkäinen

Kuva: Tarja Kärkkäinen

Riibikallion ja Hyrylän välillä Tuusulanväylällä on esillä bussipysäkkien lähialueiden ja liikenteen historiaa.

Kuva: Kari Korvaha

Asuntomessualueella esitellään kuvien kautta Tuusulan historiaa.

Kuva: Antti Kallio

Kuva: Pilvi Hökkänen

Kaikki sähkökaappien kuvittamiseen osallistuneet teokset ovat nähtävillä Tuusulan kunnan Flickr-sivustolla www.flickr.com/photos/tuusula

Halosenniemessä tehdään mittavia kunnostustoimia

Kuvataiteilija **Pekka Halonen** hykertelee todennäköisenä tyytyväisenä haudassaan. Hänen oma tupatöllinsä, Halosenniemi, on sulkeutunut loppuvuoden ajaksi hyvän syyn vuoksi: Tuusulan kunta on käynnistänyt lähes 120 vuotta vanhassa hirsisessä ateljeekodissa mittavat kunnostustoimenpiteet.

Halosenniemessä tehtävät kunnostustoimenpiteet pohjautuvat rakennuskonservaattori **Tony Lidmanin** alkuvuodesta 2021 tekemään kuntokartoitukseen. Lidmanin mukaan aiheita suuriin huoliin ei ole: ateljeekoti on pääosin hyvässä kunnossa.

Syitä tilanteeseen on kaksi.

– Halosenniemi on rakennettu ammattitaidolla ja laadukkaista materiaaleista.

Lidman viittaa muun muassa hirsien laatuun sekä jyrkään kivijalkaan. Molemmat ovat osaltaan edesautaneet Halosenniemen säilymistä jälkipolville.

– Toinen syy on se, että Halosenniemeä on vaalittu pitkän aikaa. Sille on tehty kunnostustoimenpiteitä ja varmistettu, että suuria vahinkoja ei pääse syntymään.

Muun muassa vanha paanukatto on korjattu ja teravattu vuosi sitten. Myös kevään aikana tontilla tehdyillä puuston raivaustoimilla oli rakennusuojelullinen merkitys.

Perustukset ja katto ovat kaiken aa ja oo

Kaiken aa ja oo rakennuksessa kuin rakennuksessa on perustusten lisäksi katto. Selvää kuitenkin on, että yli satavuotiaasta talovanhuksesta löytyy aina jotain kunnostettavaa. Niin nytkin.

– Halosenniemessä hirsien salvokset ovat paikoin kärsineet. Muutamissa kohdin rakenteisiin on päässyt vettä.

Suurinta huolta Lidman kantaa rakennuksen eteläpuoleisesta, järvelle avautuvasta seinästä, joka on altis säävaihteluille paahtavasta auringosta aina järveltä piiskaaviin vesisateisiin ja pakkaspuhureihin asti.

Kunnostustoimet jatkuvat myös tulevana vuosina

Hirsiseinien lisäksi yhtenä kunnostuskohteena ovat Halosenniemen tulisijat. Rakennuskonservaattorin näkökulmasta tulisijojen vaaliminen on ensisijaisen tärkeää, sillä huoltotoimien avulla varmistetaan koko kiinteistön paloturvallisuus.

Syksyn kunnostuslistalla on myös sähköistyksen uusimista ja kohentamista. Lisäksi Halosenniemessä tehdään loppuvuoden aikana muita turvallisuuteen ja käytettävyyteen liittyviä huoltotoimenpiteitä.

Kunnostustoimet jatkuvat myös tulevana vuosina, jolloin työn alle tulevat muun muassa ikkunat. ●

” *Aiheita suuriin huoliin ei ole: ateljeekoti on pääosin hyvässä kunnossa.* ”

Uunit käydään läpi ja kunnostetaan

Muun muassa uunien ja tulisijojen kunnostamiseen erikoistunut konservaattori **Teemu Kajaste** tietää, että tulisijat ovat lähellä suomalaisten sydäntä. Uunit ovat merkittävä osa suomalaisten kotien historiaa.

– Niillä on ollut monta tärkeää tehtävää, ja niihin liittyy paljon muistoja. Siksi ne herättävät suomalaisissa usein myös voimakkaita tunteita.

Sama pätee Halosenniemeen, joka on tunnettu tulisijoistaan. Se ei ole ihme. Tulisijat ovat kuvataiteilijan itsensä suunnittelema, osin jopa omin käsin valmistamia.

Kajasteen tehtävänä on syksyn aikana käydä kaikki Halosenniemen tulisijat läpi ja kunnostaa ne.

– Vaikka tulisijoja lämmitetään Halosenniemessä nykyään vastuksin, tulipesät kunnostetaan niin, että ne kestävät lämmön savuhormiin asti.

Samalla Kajaste tarkistaa tulisijat ulkoapäin ja tekee niihin tarvittavat korjaustoimenpiteet.

– Jos kukaan ulkopuolinen ei huomaa konservointitoimenpiteitäni, olen onnistunut tehtävässäni, konservaattori nauraa.

Kuva: Kari Kohvakka

Kivipiirroksen hurmaa Erkkolassa

Lokakuun ajan on ainutlaatuinen mahdollisuus tutustua korkeatasoiseen kivilitografiataiteeseen Taiteilijakoti Erkkolan näyttelyssä "Hauras aika, väkevä aika". Mukana on nimekkäitä suomalaisia eturivin graafikoita kuten **Kuutti Lavonen**, **Kaisu Sirviö**, **Elina Länsman** ja **Matti Hintikka**. Teoksia on myös liettualaiselta **Roma Auskalnyteltä** sekä sisilialaiselta **Giuseppe Colombolta**. Taiteesta välittyy yli kaksi vuosisataa vanhan graafisen painotekniikan viehätys: rasvaliitumaiset vedot, maalauksellisuus, värit ja pirskahtelevat kuviot yhdistyneenä modernisti hallittuun muotoon ja esitystapaan.

Pääosa näyttelyn grafiikasta on valmistunut Helsingin Kivipainossa. **Litografia eli kivipiirros** on graafinen laakapainomenetelmä, joka mahdollistaa taiteilijan vapaan työskentelyn paremmin kuin muut menetelmät. Piirros tehdään rasvaisella liidulla tai tussilla yli 100 vuotta vanhalle kivilaatalle terävällä tussikynällä tai nestemäisellä rasvatussilla maalaten. Lopputulos muistuttaa liitu- tai sivellinpiirustusta.

Kuutti Lavosen mukaan kivilitografiassa ulkopuolinen ammattilaisvedostaja antaa tilaa kuvantekijälle keskittyä omaan suoritukseensa, kivelle piirtämiseen ja maalaamiseen. Litografiassa yhdistyy taiteilijan näkemys ja taitavan kivipainajan ammattitaito. Teoksen signeeraaminen loppuvaiheessa sinetöi rankan vedostusprosessin.

Matti Hintikka työskentelee myös ammattivedostajana ja on tehnyt pohjatöitä muille taiteilijoille. Kaisu Sirviön mukaan painatusprosessissa oma taiteellinen ilmaisu luovutetaan toisen henkilön käsiin. Kuvan tekijän ja painajan suhde on tärkeä – etenkin luotaessa ensimmäistä painokelpoista vedosta, *bon à tirer*-vedosta.

Näyttelyn taiteilijat

Ryhmän taidegraafikkoja yhdistää rakkaus kivilitografiin ilmaisuvälineenä. Aiheissa on klassisia kasvoaiheita, maalauksellista kukkasymboliikkaa sekä suomalaisen, pohjoisen luonnon arkaaisia muotoja. Teoksissa on myös piirteitä käsitetaiteesta ja postmoderneja historiallisia kerrostumia.

Kuutti Lavosen teoksissa näkyvät eurooppalaisen yhteisen kulttuuriperinnön vaikutteet antiikista renessanssiin ja barokkiin. Aiheina on usein postmoderneja ihmiskasvoja ja -hahmoja. Kaisu Sirviö on työskentelyssään keskittynyt litografiaan maalauksellisella tyyllillä. Aiheet liittyvät usein puutarhaan ja kukkiin, ja viime vuosina hän on tehnyt myös herkkiä tussimaalauksia paperille. Giuseppe Colombo on painattanut tummasävyisiä litografioitaan myös Helsingin Kivipainossa. Hän poimii usein teemoja vanhemmasta taiteesta tai historiallisista valokuvista.

Matti Hintikan litografioissa alkulähde on suomalaisessa luonnossa ja maisemassa, jonka voi ymmärtää joko konkreettisenä tai mentaalisenä. Samoin pohjoisen karu luonto ja eläimistö näkyvät Nuorgamissa Lapissa nykyään asuvan Elina Länsmanin taiteessa. Helsingissä asuva nuori taidegraafikko Roma Auskalnyte yhdistää ja kokeilee teoksissaan eri medioita: grafiikkaa, video- ja valokuvataidetta sekä performanssitaitteen muotoja. ●

Kuva: Antti Kallio

Taiteilijakoti Erkkola

Tuusulan taidemuseo
Rantatie 25, Tuusula
Puh. 040 314 3471
erkkola@tuusula.fi
www.erkkola.fi

HAURAS AIKA, VÄKEVÄ AIKA

Matti Hintikka, Kuutti Lavonen,
Kaisu Sirviö, Elina Länsman,
Giuseppe Colombo, Roma Auskalnyte
29.9.-30.10.2021

Avoinna
ke-su klo 12-17

Kaisu Sirviö, *Kevätunta*, kivilitografia 2020, 77x105cm.

Kuutti Lavonen, *Maria*, litografia 2021.

Syyskidi – lasten oma kulttuuriviikko

8.-14.11.2021

tuusula.fi/syyskidi

**Tapahtumissa
noudetaan
ajankohtaisia
terveysturvalli-
suusohjeistuksia.**

TAPAHTUMIA JA KONSERTTEJA

Murupuisto ja Kaffepaussi puistojen avajaiset Lahelanpellossa

Ti 21.9. klo 17–19

Murupuisto ja Kaffepaussin puisto, Lahela
Tuusulan Lahelassa vietetään uuden Lahelanpellon asuinalueen puistojen avajaisia. Alueelle valmistuu kaksi uutta puistoa – lasten leikkeihin soveltuva Murupuisto sekä viherkeitaaksi ja pelailupaikaksi muodostuva Kaffepaussin puisto. Avajaisohjelmassa puheita, kahvi- ja kakkutarjoilu 100 ensimmäiselle, arvontaa sekä mahdollisuus omatoimiseen liikkumiseen puistoissa ja osallistuvan budjetoinnin vuoden 2022 ideoiden ehdottamiseen.

Tuusulan kulttuuriperintöiltamat

Ti 21.9. klo 17

Rykmentinpuiston ruokala, Rykmentintie, Hyrylä
Tuusulan kulttuuriperinnöstä, arkeologiasta tai vanhojen rakennusten kunnostamisesta keskustelemassa Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon arkeologi ja korjausrakentamisen asiantuntija. Tilaisuudessa esitellään myös Adoptoi monumentti -toimintaa. Kahvitarjoilu. Vapaa pääsy. Tilaisuuteen max 50 osallistujaa. Ennakkoi ilmoittautuminen: www.lyyti.in/tuusulankulttuuriperintöiltamat. Tilaisuuden järjestää Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo ja Tuusulan museo.

Rakkaudella Sinulle -konsertti

Ti 21.9. klo 18

Taiteilijakoti Rafael, Aholan palstatie 61, Tuusula
Suositut Rakkaudella Sinulle -konsertit jatkuvat! Trubaduuri Jyrki Härkönen esittää kauneimpia rakkauslauluja kitaran säestyksellä. Tapahtumassa mukana MTV3 ja Radio Dei. Vapaa pääsy.

Tuusulan Valokuvaajien kerhoilta

Ti 21.9. klo 18

Mäntymäki, Luurikuja 1, Tuusula
Illan aiheena on kännykkäkuvaus. Järjestää Tuusulan Valokuvaajat ry.

Elonkorjuumarkkinat

La 25.9. klo 11–15

Krapin Paja, Rantatie 2, Tuusula
Osallistuvan budjetoinnin yhteisölliset elonkorjuumarkkinat tuovat asukkaat, paikalliset pienyrittäjät, Tuusulanjärven toimijat ja lähiruuan yhteen. Myynnissä paikallisia satokauden tuotteita. Ilmaistapahtuma. Tapahtuma on osa ruokamatkailu ja paikalliset tuotteet -hankkeen tapahtumakokonaisuutta ”Ruokaa läheltä” 24.9.–3.10.2021. Tapahtuman järjestää Tuusulan kunta. #osbu2021

Kulttuurikahvila: Kuinka selvitä kulttuurialan uudessa normaalissa?

To 30.9. klo 18–19.30

Verkkotapahtuma (Teams)

Kulttuurikahvila on tuusulalaisten kulttuuriyhdistysten, tapahtumantekijöiden, tuottajien ja taiteilijoiden avoin tapaamisfoorumi. Suvi Koivusalo herättelee tuusulalaisia luovuuteen kulttuurialan uudessa tilanteessa. Koivusalo on energinen kansainvälinen näyttelijä, joka yhdistää työssään yritysmaailman, organisaatiokehityksen ja taidemaailman luovuuden. Kaarle Ranta ja Jonas Jönsson kertovat case-esimerkin Jekku ry:n Ravintola Tiilitehtaan menestysesästä. Kulttuurikahvilan järjestää Tuusulan kulttuuripalvelut. Osallistumislinkki: tuusula.fi/kulttuurikahvila

Syyskidi

8.–14.11.

Eri puolilla Tuusulaa

Lasten oma kulttuuriviikko.

Ohjelma osoitteessa tuusula.fi/syyskidi

Loimolan voima

Karjalan kielen päivän konsertti: Loimolan Voima, Sinne tänne 2021

La 27.11. klo 18–19

Rykmentinpuiston kino (ruokalarakennuksen alakerta), Rykmentinpuisto, Tuusula

Kotoperäinen karjalan kieli on yksi Suomen uhanalaisista aarteista. Loimolan Voima on uuden karjalankielisen musiikin lipunkantaja ja todiste siitä, että karjalaisuus elää aikaansa seuraten ja uudistuen. Yhtyeen muodostavat juuriltaan suistamolaiset veljekset, Mika ”Miša” Saatsi ja Niko ”Miiikki” Saatsi. Itämainen tanssija Kristiina Vainikka esiintyy konsertissa. Liput 10 €, shop.tuusula.fi. Konsertin järjestää Tuusulan kulttuuripalvelut.

Järjestöfoorumi

Ke 13.10. klo 18–20

Mäntymäki, Luurikuja 1, Tuusula

Tilaisuudessa verkostoidutaan muiden toimijoiden kanssa ja työstetään yhdessä järjestösuunnitelmaa. Kahvitarjoilu klo 17.30 alkaen.

Tuusulan Järjestöreffit

Ti 30.11. klo 18

Kellokosken koulu, kokoustila Kirnu, Kellokoski
Tuusulan Järjestöreffit järjestetään alkavat vapaamuotoisilla verkostoitumiskahveilla klo 17.30. Varsinainen tapahtuma on klo 18–20 ja illan aiheena käsitellään yhdistysten välistä yhteistyötä. Ilmoittaudu Järjestöreffille 23.11. mennessä: www.yhdistysverkosto.net/ilmoittautumiset.

MUSEOITA JA NÄYTTELYITÄ

LOTTAMUSEO

Rantatie 39, Tuusula

www.lottamuseo.fi

Avoimena syyskuu–toukokuu ti–su 10–17

Pääsymaksut 7/6 €, Museokortti-museo.

Pikaopastuksia Lottamuseon näyttelyihin

26.9. asti la ja su klo 14

Näyttelyt

Lotta Svärd – 100 vuotta yhteiskuntavastuuta

Erikoisnäyttely: Oikea Lotta? – Lottakuvia 100 vuotta

Ulkonäyttely: Lottatupa – koti sodan keskellä

ILMATORJUNTAMUSEO

Klaavolantie 2, Tuusula

www.ilmatorjuntamuseo.fi

Avoimena 1.9.–30.11. ke–su 11–17

Pääsymaksut 7/5/1 €, Museokortti-museo.

Sotahistoriallisen erikoismuseon kolmessa näyttelyhallissa ja laajalla ulkoalueella on esillä harvinaisia ilma-torjuntajärjestelmiä sekä Suomen sotahistoriaa Ruotsin vallan ajalta nykypäivään. Kahvila ja museokauppa.

ALEKSIS KIVEN KUOLINMÖKKI

Rantatie, Tuusula

www.tuusula.fi/aleksiskivenkuolinmokki

Avoimena 1.9.–10.10. la–su klo 12–17

Vapaaehtoinen pääsymaksu.

Kansalliskirjailijamme Aleksis Kivi vietti vuonna 1872 elämänsä viimeiset kuukaudet veljensä räätäli Albert Stenvallin perheen hoivissa Tuusulan Rantatiellä, Syvälahden torpassa.

Vanhustenviikko 3.–10.10.

Vanhustenpäivää on vietetty jo vuodesta 1954 lähtien lokakuun ensimmäisenä sunnuntaina, josta alkaa valtakunnallinen vanhustenviikko. Tuusulassa viikkoa juhlistetaan monipuolisella ohjelmalla ja tilaisuuksiin on vapaa pääsy. Katso koko viikon ohjelma tapahtumat.tuusula.fi. Ohjelma täydentyy edelleen. Tilaisuuksien osallistujamäärä on linjattu koronarajoitusten mukaisesti.

Osallistuvan budjetoinnin ideapajat Hyvän Tuulen Tuvilla

Ma 4.10. klo 13–14

Rihasali, Pellavamäentie 5, Tuusula

Ti 5.10. klo 10.30–11.30

Martta Augusta -koti, Kievarinkaari 1, Tuusula

Tuusulan tunnusesineet -tarinatuokio

Ma 4.10. klo 12

Tuusulan pääkirjasto, Kokoustila Einari, Autoasemankatu 2, Tuusula

Tuusulan museon yleisötyön ampuessin Harri Nymanin rennolla ja viihtyisällä ”historiantunnilla” avataan silkkipaperiin käärittyjä museoesineitä. Esineiden mukana kääriytyy auki pieniä tarinatuokioita alkaen ajasta 5 000 vuotta sitten Tuusulanjärven rannalla. Max. 20 hlö.

Muistoja elämän polulta -muisteluhetki

Ma 4.10. klo 13.30

Tuusulan pääkirjasto, Kokoustila Einari, Autoasemankatu 2, Tuusula

Keskustellaan menneestä ajasta kuvien, esineiden ja tuoksujen innoittamina Tuusulan museon museolehtori Aino Malmisen johdolla. Herätellään uinuvia muistoja ja jaetaan yhteisiä kokemuksia. Kootaan muistot muistojen puun lehdiiksi. Max. 20 hlö.

Avoimet ovet Klaavolan talossa

Ti–to 5.–7.10. klo 10–14

Klaavolantie 3, Tuusula

Klaavolan talon ovet avataan Vanhustenviikon kunniaksi samalla kannustaen osallistumaan Vie vanhus ulos -kampanjaan. Lähde isovanhemman, oman vanhempasi tai vaikka naapurin kanssa ulos ja kulttuurin pariin. Klaavolan talossa voi tutustua vauraan uusmaalaisen maalaistalon elämään 1900-luvulla.

Liikuntaryhmien avoimet ovet

Ke-pe 6.–8.10.

Tuusulan vapaa-aikapalvelut ja opisto tarjoavat mahdollisuuden kokeilla maksutta Tuusulan uimahallilla, Jokela-talolla sekä Kellokosken koululla ikäihmisille suunnattuja, ohjattuja liikuntatunteja. Tunneille on ennakoilmoittautuminen. Liikuntaryhmät ja tarkempi aikataulu: tapahtumat.tuusula.fi.

Näyttelykuraattori keskusteluoppaana

Ke 6.10. klo 10–12

Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula

Hauras aika, väkevä aika -näyttelyn kuraattori Päivi Ahdeoja-Määttä esittelee näyttelyä Vanhustenviikon kunniaksi. Museon kävijämäärä on rajattu 15 henkilöön turvaväljen varmistamiseksi, joten pieneen odotteluun kannattaa varautua. Lisätietoa näyttelystä www.erkkola.fi.

Kirjailijavieraana Hannu Niklander

Ke 6.10. klo 10

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Kirjailija Hannu Niklander vieraillee pääkirjaston senioritapahtumassa kertomassa kirjoistaan Nuoriherra (2019) ja Tyhjää toimittamassa (2020), joissa liikutaan 1920–30-luvun Tuusulassa. Niklanderin tuotantoon kuuluu mm. proosaa, esseitä, matkakertomuksia ja romaaneja.

Yhden Joukon Yhtye soittaa Kellokosken ja Jokelan kirjastossa

Ke 6.10. klo 10, Kellokosken kirjasto, Kuntotaival 2 B, Kellokoski

Ke 6.10. klo 12.30, Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Yhden Joukon Yhtye eli Jouko Mäki-Lohiluoma soittaa samanaikaisesti rumpuja, bassoa, kitaraa, huuliharppua ja laulaa. Tekstit nojaavat suomalaisen runon perinteeseen huolellisine riimeineen ja kielikuvineen, ja ovat yhtä aikaa vitsikkäitä ja liikuttavia. Useimmiten kuitenkin lauletaan ainakin esim. hammasraudoista ja Transitmiehestä.

Ruukinpuistoon tutustuminen

Pe 8.10. klo 10

Lähtö Kustaa Aadolf Hoitokodin edusta,

Koulutie 12, Kellokoski

Kellokosken historialliseen Ruukinpuistoon tutustutaan viherpalveluiden oppaan johdolla. Tapahtumassa kuullaan alueen historiasta sekä Kellokosken puistojen tulevaisuudesta.

Aleksis Kiven päivä

Pe 8.10. klo 9

Tuusulan kirkko, Kirkkotie 34, Tuusula

Aleksis Kiven päivä on tänä vuonna sunnuntaina 10.10. Perjantaina 8.10. järjestetään Aleksis Kiven päivän ja Maanpuolustuskorkeakoulun perinneympäriin seppelenlaskutilaisuus Tuusulan kirkkomaalla.

Aleksis Kiven kuolinmökki

Pe 8.10. klo 10–17

La–su 9.–10.10. klo 12–17

Rantatie, Tuusula

Aleksis Kiven kuolinmökki sulkee ovensa viikonlopun jälkeen tältä vuodelta. Vapaaehtoinen pääsymaksu.

Vanhusten viikon messu

Su 10.10. klo 10

Tuusulan kirkko, Kirkkotie 34, Tuusula

Messu toimitetaan teemalla Luonto antaa voimaa. Kirkkoon on kuljetusmahdollisuus. Messuun voi osallistua etäyhteydellä www.tuusulanseurakunta.fi

Yhden Joukon Yhtye, kuva: Timo Happonen

Kuva: Kari Kohvakka

Klaavola talo, kuva: Sari Tsokkinen

Aleksis Kiven kuolinmökki, kuva: Kari Kohvakka

Kuva: Kari Kohvakka

KIRJASTOT

www.tuusula.fi/kirjasto

Näyttelyt Tuusulan kirjastoissa 30.9. asti

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Hilppa ja Vedenväki - kuvitusnäyttely, Anne Ahosen kirjataidetta ja valokuvanäyttely "Nuorten Tuusula"
Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela
Mika Joensuun fantasiateemainen pienoismalliurheilukatsomo
Lisätietoa näyttelyistä: tapahtumat.tuusula.fi. Tuusulan kirjastoissa on esillä vaihtuvia näyttelyjä läpi vuoden. Varaa tila omalle näyttelylläsi kirjastosta.

Vauvan pesä -teatteriesitys

Ti 21.9. klo 10 Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Ilmoittaudu www.lyyti.fi/reg/vauvanpesa_jokela

Ti 21.9. klo 18 Tuusulan pääkirjasto,

Autoasemankatu 2, Tuusula

Ilmoittaudu www.lyyti.fi/reg/vauvanpesa_paakirjasto
Tuusulan kirjastojen Vauvaviikko: Vauvan pesä on vauvateatteriesitys vauvoille ja heidän perheilleen. Esityksessä luodaan tunnelmia laulujen, lorujen, liikkeen, äänen ja värien avulla. Anna-Mari Kaskisen tekstit kuvailevat maailmaa vauvan ja vauvan lähellä elävien silmin.

Vauvakino

Ke 22.9. klo 9

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Tuusulan kirjastojen Vauvaviikko: Koppaa pienokaisesi syliin ja tule elokuviin! Vauvakinon elokuva on suunnattu aikuisyleisölle: Stan & Ollie (S). Kesto n. 1h 45min. Elokuvan ajan valot pysyvät päällä ja äänen taso matalana, mikä mahdollistaa kaikenlaisen jutustelun, ihmettelyn ja lattialla möyrimisen. Ilmoittautuminen: jokelankirjasto@tuusula.fi.

Elokuvanäytös: Tove

Ke 22.9. klo 10

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Seniorien tapahtuman elokuvana nähdään Zaida Bergrothin ohjaama Tove, joka kertoo taiteilija Tove Janssonista. Tove on vangitseva draama maailmankuulun taiteilijan luovasta energiasta sekä identiteetin ja vapauden etsinnästä. Kesto: 116 min.

Loruttelutuokio

La 25.9.2021 klo 10

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Tuusulan kirjastojen Vauvaviikko: Lauantaina lorutellaan yhdessä satuhuone Epelissä!

Taaperotuokiot Jokelassa

To 30.9., 4.11. ja 2.12. klo 10

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

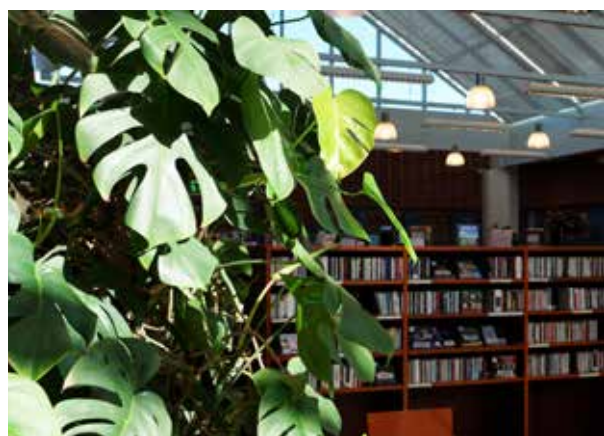
Hetki lorujen, leikkien ja laulujen parissa satuhuone Vinkkelissä. Tuokiot soveltuvat 1–3-vuotiaille ja kestävät n. 20 minuuttia. Ilmoittautumiset taru.harju@tuusula.fi.

Torstai-illan treffit: Anne Tarsalainen

To 30.9.2021 klo 17.30

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Tuusulalainen kirjailija Anne Tarsalainen kertoo uusimmasta kirjastaan Ettet unohtaisi nimeäsi. Kirja on jatkoa 2019 ilmestyneelle teokselle Lupaus Jaltalla, ja se jatkaa Annen ja Andrein tarinaa.

Kirjastokinot pääkirjastossa

Pe 1.10., 5.11. ja 3.12. klo 9.30

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Tervetuloa katsomaan lastenelokuvia kirjastoon. Kinot on tarkoitettu sekä päiväkotiryhmille, perhepäivähoitoryhmille että lapsille vanhempineen. Ilmoittautuminen puh. 040 314 3444.

Satumatkat Jokelan kirjastossa

Pe 1.10., 5.11. ja 10.12. klo 10

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Satumatka on elämys lorujen, satujen ja kertomusten parissa. Suositusikä 3-6 v. Kesto n. 30 min. Ilmoittautumiset virpi.niskanen@tuusula.fi.

Lue lukukoiralle pääkirjastossa

Ke 6.10., 10.11. ja 8.12. klo 18

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Lukukoira Kyllille voi varata oman 15 minuutin lukuajan kirjaston asiakaspalvelusta, lapset.kirjasto@tuusula.fi tai puh. 040 314 3444. Lukukoiran kanssa on turvallista ja mukavaa harjoitella lukemista.

Satumatkat pääkirjastossa

Ke 6.10., 10.11. ja 8.12. klo 18

La 16.10., 27.11. ja 18.12. klo 10

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Satumatka on elämys lorujen, satujen ja kertomusten parissa. Soveltuu erityisesti yli 3-vuotiaille lapsille. Kesto n. 30 min.

Taaperotuokiot pääkirjastossa

To 7.10., 11.11. ja 9.12. klo 10

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Taaperotuokio on hetki lorujen, leikkien ja laulujen parissa. Se soveltuu 1–3-vuotiaille. Kesto noin 20 min.

Tasa-arvolukupiiri: Margaret Atwoodin

Testamentit

Ma 11.10. klo 18–19

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Tytöjen päivän 11.10. lukupiiri. Tapahtuma on osa Plan International Suomen tasa-arvolukupiirejä, joita järjestetään ympäri Suomen. Teemana on tiedon puutteen vaikutus tasa-arvoon. Kirjana luemme Margaret Atwoodin Testamentit. Ilmoittautumislinkki julkaistaan kirjaston sivuilla syyskuussa.

Lukupiiri Jokelan kirjastossa

Ke 13.10., 10.11. ja 8.12. klo 18–19.30

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Tervetuloa kaikille avoimen ja vapaamuotoisen lukupiiriin. Syksyn 2021 lukupiirissä luemme Eeva Joenpellon Lohjasarjan.

Kirjastokinot Jokelan kirjastossa

Pe 15.10., 12.11. ja 17.12. klo 10

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Tervetuloa katsomaan lastenelokuvia kirjastoon. Kinot on tarkoitettu sekä päiväkotiryhmille, perhepäivähoitoryhmille että lapsille vanhempineen. Ilmoittautuminen ennakoon puh. 040 314 4040.

Virtuaalitapahtuma: Takun ja Jekun uudet seikkailut

pe 15.10., 19.11. ja 17.12. klo 12

www.youtube.com > Tuusulan kirjaston Takku ja Jekku
Kirjaston maskotit Takku ja Jekku seikkailevat omalla YouTube-kanavallaan. Uusi video julkaistaan kerran kuussa.

Kirjailijavieraana Mika Nikkilä

Ma 25.10. klo 18

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Mika Nikkilä on valkeakoskelainen rajatiedon tutkija, joka kiertää ympäri Suomea tutkimassa yliluonnollisia ilmiöitä. Kokemuksistaan Nikkilä on kirjoittanut kolme Suomen Aavemetsästäjät -kirjaa. Kirjat käsittelevät suomalaisia kohteita, joissa on havaittu yliluonnollisia ilmiöitä. Lisäksi mukana lukijoiden omia tositarinoita henkimaailman kohtaamisista.

Hirvenojan kylätie -kirjan tekijät

Torstai-illan treffeillä

To 28.10. klo 17.30

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Jokelan aseman ja Huikon välimaastoon syntynyt Hirvenojan tilustie yhdisti 1900-luvun aikana alueen asukkaita. Hirvenojantie nykyiset ja entiset asukkaat ovat kirjoittaneet ja kustantaneet kirjan, jonka on toimittanut Veijo Eronen. Eronen ja kirjan kirjoittajat kertovat kirjan syntyprosessista sekä kylätien elämästä ennen ja nyt.

Pääkirjaston 20-vuotisjuhlat

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
la 30.10. Synttäriohjelmaa lapsiperheille.

ma 1.11. klo 18 Tervetuloa kakkukahville.

Saksofonisti Johannes Salomaa esiintyy. Konsertti on osa Kulttuuria kirjastoissa -tapahtumasarjaa. 20-vuotisjuhlien ohjelma tarkentuu lokakuun aikana.

Tanssiesitys We Created a Monster

Ti 9.11. klo 18

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Helsinkiläiseen Kitka Kollektiiviin tanssitaiteilijat Katriina Kantola, Iris Raipala ja Elina Valtonen tarkastelevat teoksessaan liikkeen keinoin maailmassa tällä hetkellä vahvasti vallitsevaa polarisaatiota. Sosiaalinen media mahdollistaa äärimielipiteiden leviämisen ilman lähdekritiikkiä ja eri ryhmittymien asettumisen vastakkain, kohtaamatta toisiaan ja kykenemättä järkevään keskusteluun. Esitys on osa Kulttuuria kirjastoissa -tapahtumasarjaa.

Piristystä perjantaihin -oppilaskonsertti

Pe 12.11. klo 17

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula
Keskisen Uudenmaan Musiikkiopiston kaikille avoin oppilaskonsertti tuo piristystä perjantaihin elävän musiikin kautta.

Torstai-illan treffeillä Marija Vantti

To 25.11. klo 17.30

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Marija Vantti kertoo kirjastaan Älä koske perhosen siipiin, joka on ensimmäinen elämäkertaa traagisen elämän eläneestä Suomen itsenäisyyden alkuvuosien keskeisestä runoilijasta Uuno Kailaasta (1901–1933). Perusteellisesti aiheeseensa paneutuneen Vantin elämäkertomus etenee Kailaan sisäisen kokemusmaailman kautta.

Tuuli Kokko kirjastosta ja Sirpa Lappalainen Tilapalveluista melkein valmiissa Kellokosken kirjastossa. Kesän yli kestäneen remontin loppusuoralla hymy on herkässä.

Kellokosken kirjaston aukioloajat
Henkilökunta paikalla:
ma, ti, to 13–19
ke, pe, aatot 10–16

Omatoimiajat:
ma-to 8–20
pe-su 8–18

Kellokosken kirjaston remontti valmis

— Tuusulan ensimmäinen omatoimikirjasto aukeaa syksyllä

Kellokosken kirjastoon tehtiin peruskorjaus kevään ja kesän aikana. Kaikki uusittiin katoasta lattiaan, kun ikää kirjastolle oli ehtinyt kertyä jo 41 vuotta. Samalla uudistettiin tilat niin, että ne soveltuvat myös omatoimikirjastokäyttöön. Kirjasto aukeaa 16.9.2021, omatoimikirjasto myöhemmin syksyllä.

Mikä on omatoimikirjasto?

Omatoimikirjasto tarkoittaa kirjastotilaa, jonne asiakas pääsee normaalien aukioloaikojen ulkopuolella. Uudistuksen myötä Kellokoskella pääsee kirjastoon myös lauantaisin ja sunnuntaisin. Omatoimiaikana kirjastossa ei ole asiakaspalvelua, ja kirjastossa on tallentava kameravalvonta.

Omatoimikirjastoa ei ole pakko käyttää; henkilökunta on paikalla lähes samoin aukioloajoin kuin ennenkin.

Miten omatoimikirjastossa toimitaan?

Asiakas tarvitsee sisäänkäyntiin Kirkes-kirjastokortin ja PIN-koodin. Kirjaston ulko-ovella on kirjautumislaitte. Jokaisen asiakkaan on kirjaututtava sisään omalla kirjastokortillaan. Asiakkaalla on oikeus ja velvollisuus varmistaa, ettei kirjastoon tule samalla ovenavauksella sisään muita henkilöitä. Kirjastosta on poistettava välittömästi omatoimiajan päätyttyä. Tilaan jääminen aiheuttaa hälytyksen.

Mitä omatoimikirjastossa voi tehdä?

Omatoimiaikana voi lainata ja palauttaa aineistoa automaattilla ja noutaa varauksia. Asiakkaat voivat muun muassa käyttää asiakastietokoneita, lukea lehtiä ja muuta aineistoa tai tehdä etätöitä. Kirjastossa on langaton verkko.

Kirjaston palvelut, jotka edellyttävät henkilökuntaa, eivät ole käytettävissä omatoimiaikana. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi maksujen maksaminen, tulostus, skannaus, kopiointi ja uuden kirjastokortin hankinta.

Henkilökunta on päässyt testaamaan uusia kalusteita. Satu Meronen löysi lukupaikan sohvanurkkauksesta.

Opastusta omatoimikirjaston käyttöön

Henkilökunta opastaa asiakkaita omatoimikirjaston käytössä normaaleina aukioloaikoina.

Järjestämme syksyllä muutamia opastushetkiä kirjastolla, joissa käymme läpi omatoimikirjaston käyttöä ja esittelemme remontoitua kirjastoa. Ajankohdat tarkentuvat myöhemmin.

Toimintamalli on henkilökunnallekin uusi, joten palautetta otetaan innolla vastaan. Kehitetään yhdessä Kellokoskelle kaikkia palveleva kirjasto; yhteistyöllä saamme omatoimiajan pidettyä mahdollisimman laajana! ●

”

Tervetuloa tutustumaan omatoimikirjastoon!

”

Chiller on ollut ensimmäisten joukossa ottamassa käyttöön verkkopohjaisia valinta-ohjelmia ja esineiden internetiä osana palveluvalikoimaansa.

Chillerin toimitusjohtaja Pekka Salmen mukaan liiketoiminnan kannalta sijainti Tuusulassa on yritykselle erinomainen. Kaikki on lähellä, liikkuminen on helppoa ja myös maailmalle pääsee sujuvasti.

Tuusulasta maailmalle: Chiller luo miellyttävät olosuhteet sisätiloihin Pohjolan vaihtuvassa ilmastossa

Chillerin toimitusjohtaja **Pekka Salmella** on ollut pitkään muistilistalla viisi termiä, jotka nykymaailmassa voivat ajattelutavasta riippuen joko nopeuttaa tai hidastaa kehityskulkua. Termit ovat nopeus, sopeutuminen, läheisyys, skaalattavuus ja mitattavuus.

– Näistä kolme ensimmäistä koskevat mielestäni Chillerin lisäksi Tuusulaa. Olemme kiinni pääkaupunkiseudun imussa, sopeudumme, koska olemme lähellä kaikkea ja valtaväylät kulkevat vieressä. Kun lähdemme maailmalle, olemme lentokentällä vajaassa 15 minuutissa, Salmi kuvaa.

Skaalattavuus ja mitattavuus ovat Salmen mukaan Chillerin kaiken toiminnan ja tuotekehityksen lähtökohta. Yritys suunnittelee ja valmistaa energiatehokkaita jäähdytys-, lämmitys- ja energiaratkaisuja erilaisiin kiinteistöihin. Kotimaan markkinoiden lisäksi vientiä on myös maailmalle, erityisesti Pohjoismaihin ja Baltiaan, projektikohtaisesti myös laajemmin.

– Tyypillinen asiakkaamme on LVI-urakoitsija tai rakennusliike, joka vastaa kohteiden ja kiinteistöjen uudis- tai korjausrakentamisesta. Jäähdytystä tarvitaan yhteiskunnassa vähän joka paikassa, asuinrakennusten ohelle hyvin erilaisissa julkisissa tiloissa. Ilmastointiratkaisujamme on käytössä sairaaloissa, kaupoissa, tavaratiloissa, hotelleissa, toimistoissa, lentokentillä, kirjastoissa sekä teollisuudessa, Salmi selvittää.

Potkua kasvuun yrityskaupoista

Salmi kuuluu Chillerin vanhaan omistajakaartiin. Hän tuli firmaan kesätöihin nuorena LVI-alan opiskelijana vuonna 1993, ja jäi sille tielle. Alan valintaan vaikutti oma verenperintö.

– Chiller aloitti aikoinaan maahantuonnilla. Yritys pääsi Nokian imuun 90-luvun puolessa välissä, jolloin toimitimme erilaisia ilmastointi- ja jäähdytyslaitteita

hyvin paljon Nokialle. Sitä kautta aloitimme hyvin pian myös oman tuotevalmistuksen. Tämä vaihe kesti IT-kuplaan saakka, ja se antoi Chillerille hyvän alun liiketoiminnalle, Salmi selvittää.

Yrityksen alkuperäisistä neljästä omistajasta puolet asuivat Tuusulassa, joka valikoitui luonnollisesti Chillerin kotipaikaksi. Vaikka toiminta on laajentunut ja vientiä on ulkomaille, Chillerin pääkonttori, tuotekehitys ja tehdas ovat pysyneet Tuusulassa.

– Meillä on talossa pitkiä työsuhteita ja työntekijöinä paljon tuusulalaisia. Kilpailu uusista hyvistä työntekijöistä on alalla kovaa, ja imua on paljon pääkaupunkiseudun työpaikkoihin. Tuusulassa meillä on tarjota asumisen suhteen väljää maaseutumaisemaa, ja töihin pääsee kulkemaan ilman ruuhkia. Se on iso etu, Salmi kuvaa.

Vuonna 2019 Chiller liittyi osaksi kotimaista ilmastointialan suuryhtiötä Kojaa. Toiminta oli kasvanut isosti, ja johtoon sekä myynnin tueksi tarvittiin leveitä hartioita.

– Aloitin toimitusjohtajana vuosi ennen yrityskauppaa. Suurin osa vanhasta omistajakaartistamme siirtyi nauttimaan ansaituista eläkepäivistä, ja meidän oli vaikea löytää Chillerille jatkajaa kotimaasta. Olimme jo jäähdytysalan markkinajohtaja kotimaassa, ja tarvitsimme potkua viennin edistämiseen kansainvälisillä markkinoilla. Meille oli myös tärkeää, että pysymme suomalaisessa omistuksessa, Salmi kertoo.

– Perheyrittäjästä Koja-konserni on osoittanut meille erinomaiseksi teolliseksi omistajaksi. Yhteistyön myötä vientimme on kasvanut laajasti Ruotsin

Chiller työllistää nykyään kaikkiaan 130 henkilöä Suomessa ja ulkomailla. Myyntipisteitä yrityksellä on Tuusulan lisäksi Turussa, Tampereella, Labdessa, Jyväskylässä, Kuopiossa, Oulussa sekä Ruotsissa Tukholmassa ja Jönsköpingissä, Norjan Oslossa sekä Tallinnassa.

ulkupuolelle. Visiomme mukaan haluamme olla haluttuin ratkaisutoimittaja Pohjolassa, Salmi painottaa.

Osaava työvoima kaiken perusta

Kylmäalan tulevaisuuden haasteet liittyvät Salmen mukaan osaavan työvoiman varmistamiseen. Alan osaajista on huutava pula, jota pahentaa vielä alalta eläköitymisen kautta poistuva senioritason osaaminen. Hyvistä työntekijöistä on osattava pitää kiinni.

– Alan koulutuksen tasosta olen huolestunut, koska kylmä- ja jäähdytysalalla ei ole enää erillistä yliopisto-opetusta. Koulutusta saa lähinnä osana automaatio-, sähkö- ja LVI-alan opintoja. Yhtä aikaa alan osaamistason vaatimukset kasvavat jatkuvasti, mikä lisää alalle siirtymisen haasteita. Osaajapulan ja kasvavan osaamistason vuoksi kondolisaatio on alalla voimakasta ja se ajaa pienempiä toimijoita yhteen, Salmi kuvaa.

Digitalisaatio on ollut osa ilmastointi- ja jäähdytysalaa jo viimeiset 20 vuotta. Chiller on ollut ensimmäisten joukossa ottamassa käyttöön verkkopohjaisia valintaohjelmia ja esineiden internettiä osana palveluvalikoimaansa.

– Ennakointi ja tiedolla johtaminen, se on tärkeä työkalu ilmastointi- ja jäähdytysalalla tänä päivänä. Kun esimerkiksi ilmaston lämpöpöikkit, jotka esiintyvät kaikilla samaan aikaan, pystytään tiedostamaan etukäteen, järjestelmät saadaan säädettyä muuttuviin olosuhteisiin ennen kuin asiakas edes huomaa mitään eroa. Mahdolliset viat ja häiriöt saadaan näin minimoitua, Salmi selvittää.

Myös maailmanlaajuinen komponenttipula huolestuttaa Salmea. Se on aiheuttanut ison haasteen ja todellisen force majeure -viestin myös Chillerin alihankkijaketjuissa.

– Se on ollut kova juttu, että tehtaita on jouduttu pitämään maailmalla suljettuna karanteenien takia. Viikoittain tulee tietoon, että elektroniikkakomponenttien toimittamisessa on ollut haasteita, koska raaka-aineiden räjähdysmäisesti lisääntynyt kysyntäpiikki on vaikeuttanut esimerkiksi kuparin ja alumiinin saatavuutta, Salmi kuvaa.

Raaka-ainetoimitusten ja komponenttien saatavuusongelma tulisi ratkaista ja saada tasapainoon myös siitä näkökulmasta, että jäähdytys- ja lämpöpumppujen markkina ja kysyntä tulevat Salmen mukaan vain kasvamaan lähitulevaisuudessa. Tähän vaikuttavat ilmastomuutos, vaatimukset liittyen energiatehokkuuteen, kaupungistuminen sekä väestön ikääntyminen, jotka kaikki osaltaan kiihdyttävät alan kasvua.

Kohti tulevaa tukevalta pohjalta

Vallitseva maailmantilanne on näkynyt Chillerin liikevaihdossa tähän mennessä vain pelkkänä plussana.

– Korona on vaikuttanut positiivisesti liikevaihtoomme, koska kysyntä on ollut hyvä. Tässä mielessä näyttää valoisalta.

– Yrityksenä meidän tulee muistaa myös jatkossa, että olemme alalla suhteellisen pieni toimija. Meidän on kyettävä asemoimaan itsemme oikein. Haluamme olla ihmisläheinen toimija, olla mukana asiakkaan hank-

” Vaikka toiminta on laajentunut ja vientiä on ulkomaille, Chillerin pääkonttori, tuotekehitys ja tehdas ovat pysyneet Tuusulassa. ”

keessa sen elinkaaren joka vaiheessa, ja toimia paikallisena asiantuntijana, Salmi painottaa.

Paikallisuuteen liittyen Salmi antaa kiitosta Tuusulan hyvälle ilmapiirille yrittämisen näkökulmasta.

– On hienoa pysähtyä ajattelemaan, että Tuusulassa paikallisesti tuotettu ja jalostettu osaaminen on tuottanut moderneja jäähdytysratkaisuja vaativiin kohteisiin niin maailmalla kuin kotimaassa.

– Ratkaisujamme on käytössä yhteiskunnan kannalta merkittävässä tiloissa, kuten vaikka Helsingin Musiikkitalossa, Uudessa lastensairaalassa, Helsinki-Vantaan lentokentällä ja suurissa teollisuuslaitoksissa. On tärkeää, että vaalimme hyvää henkeä ja vuoropuhelua, yhdessä tekemisen kulttuuria. Näin saamme menestystä aikaiseksi myös tulevaisuuden markkinoilla. ●

Tuusulalainen Alupro matkaa kohti Kasvu Open 2021 -finaalia

– yrityksen kasvupotentiaali on lupaavaa

Tuusulalainen Alupro-yritys on valittu toiseksi Keski-Uudenmaan alueen lupaavimmista kasvuyrityksistä ja se matkaa nyt kohti Kasvu Open 2021 -finaalia, jonka voittajat valitaan lokakuussa.

Alupro suunnittelee, valmistaa ja toteuttaa arkkitehtonisia pintoja eri materiaaleja yhdistellen. Voit huomata Alupron julkisivuhankkeita esimerkiksi Helsingissä kauppakeskus Redin julkisivupinnoissa ja keskustakirjasto Oodin sisätilojen säleikköpinnoissa.

Yrityksellä on vahvaa kansainvälistä kasvupotentiaalia ja selkeä näkemys kansainvälisille markkinoille siirtymisessä. Alupro on hyödyntänyt Keski-Uudenmaan Kasvupolku -kasvuohjelman sparrausta liiketoimintansa kehittämisessä ja kasvusuunnitelmiansa luomisessa, ollen yksi tänä vuonna mukaan kasvuohjelmaan valituista yrityksistä.

Kasvuohjelman alueellisena pääyhteistyökumppanina toimii kuntien omistama Keski-Uudenmaan Kehit-

tämiskeskus Oy (Keuke), joka kokee ohjelman tukevan heidän omia palveluitaan ja tavoitteitaan saada alueen yritykset innostumaan kasvusta ja kehittämisestä. ●

Toivotamme Aluprolle onnea lähestyvään Kasvu Open 2021 -finaaliin!

Alupro
Pakkasraitti 14
04360 Tuusula
Finland
info@alupro.com
www.alupro.com/

Lisää Kasvu Open -ohjelmasta ja Keski-Uudenmaan Kasvupolusta:
kasvuopen.fi/kasvupolut/keski-uudenmaankasvupolku/

Lisää Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Keuken toiminnasta:
keuke.fi

TUUSULA

ForeAmmatti PLUS

Työn hakemisen taidetta.

**Etsitkö uusia haasteita?
Mikä on tilanteesi työmarkkinoilla?**

Tuusulan työllisyyspalvelut järjestää ForeAmmattiPLUS käyttäjäkoulutuksia Teams-etäyhteyden välityksellä.

Koulutukset:
To 23.9.2021 klo 12.00 alkaen
To 4.11.2021 klo 12.00
To 9.12.2021 klo 12.00

OSALLISTU OSOITTEESSA:

- [www.tuusula.fi/Työllisyyspalvelut/Palvelut työnhakijoille/ForeAmmattiPLUS](https://www.tuusula.fi/Työllisyyspalvelut/Palvelut%20työnhakijoille/ForeAmmattiPLUS)
- [Facebook/Tuusulan työllisyyspalvelut](https://www.facebook.com/Tuusulan%20työllisyyspalvelut)

Kaksi otettua koronarokotetta antaa riittävän suojan!

Tarjoamme koronarokotteen kaikille yli 12-vuotiaille asukkaille. Kaksi koronarokoteannosta antaa suojan koronaviruksen aiheuttamilta vakavilta tautimuodoilta, ja hillitsee epidemian leviämistä. Rokotuksen lisäksi noudata koronaturvaohjeita.

Käytä kasvomaskia

Pidä turvavälit

Pese ja desinfioi kädet

Yski hihaan tai nenäliinaan

Mene testiin, vaikka oireet olisivat lieviä

Suosi etätyötä

Vältä lähikontakteja, joukkotilaisuuksia

Pysy kotona, jos olet kipeä

Keski-**SOTE**
Uudenmaan

Rokotusajanvaraus

koronarokotusaika.fi

p. 019 226 0665,
ma-pe klo 8-16

www.keusote.fi/koronavirus

KORONAROKOTE ANTAA SINULLE SUOJAN KORONAVIRUSTA VASTAAN

Hei...
SINÄ
12-15-VUOTIAS

keusote.fi/koronarokotukset

Rokotus on vapaaehtoinen. Keskustele rokotuksesta vanhempiesi tai läheistesi kanssa.

Keski-**SOTE**
Uudenmaan

Tuusulan kunnan palvelut koronavirusepidemian aikana

Tietoa koronavirusepidemian aikaisista palveluista. Tuusulassa on koottu Palvelut koronavirusepidemian aikana verkkosivulle osoitteeseen www.tuusula.fi/koronavirus.

Tietoa kunnan palveluista saa myös asiakaspalvelu TuusInfosta:

Asiakaspalvelu TuusInfo

Hyrylän palvelupiste

Osoite: Tuusulan pääkirjaston rakennus
(Autoasemankatu 2, 04300 Tuusula)
Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

Hyrylän palvelupisteen aukioloajat 9.8. lähtien

Maanantaisin klo 8.00–17.30
Tiistaista torstaihin klo 8.00–16.00
Perjantaisin klo 8.00–12.00

Jokelan palvelupiste

Osoite: Jokelan kirjaston rakennus
(Keskustie 20, 05400 Jokela)
Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

Jokelan palvelupisteen aukioloajat 1.9. lähtien

Keskiviikkoisin klo 10.00–17.00

Kellokosken palvelupiste

Osoite: Kellokosken kirjaston rakennus
(Kuntotaival 2 B, 04500 Kellokoski)
Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

Kellokosken palvelupisteen aukioloajat 7.10. lähtien

Torstaisin klo 12.00–17.30

■ Nyt rokotetaan koko väestöä!

■ Katso, milloin on sinun vuorosi.

▶ keusote.fi/koronarokotukset

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä palvelut

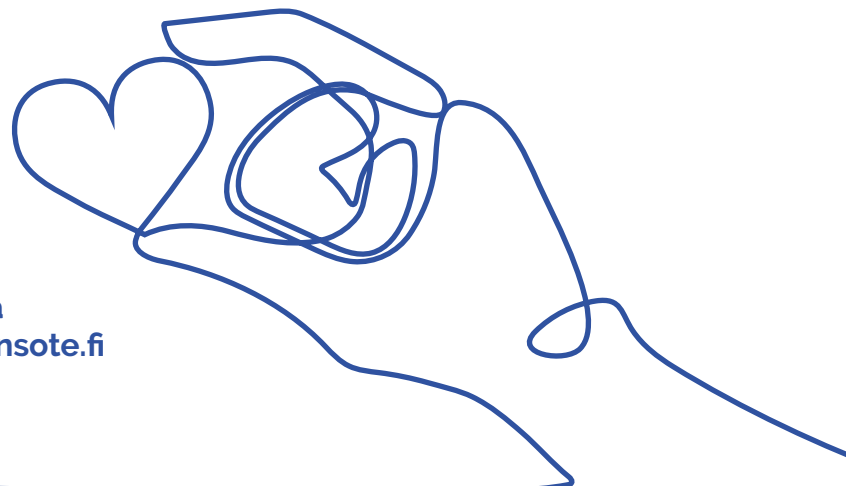
Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä huolehtii Tuusulan sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä ja antaa neuvontaa ja tukea asiakasohjauksen ja sosiaalipalveluiden puhelinpalvelussa asiakasryhmittäin:

Maanantaista torstaihin klo 8–15
ja perjantaisin klo 8–13:
• Lapsiperheet ja nuoret, 019 226 0401
• Ikäihmiset, 019 226 0403

Maanantaista perjantaihin klo 9–11:
• Vammaispalvelut, 019 226 0433

Maanantaista perjantaihin klo 8–12:
• Työkäiset, 019 226 0402

Tutustu Keusoten palveluihin osoitteessa www.keski-uudenmaansote.fi

**TuusInfon
tarkemmat
yhteystiedot ja
aukioloajat
sivulta 32.**

Asiakaspalvelu TuusInfo tutuksi

TuusInfo on Tuusulan kunnan monipalvelupiste. TuusInfo avautui Hyrylässä pääkirjaston yhteydessä keväällä 2018. Aluksi kirjaston tiloissa toimi HSL:n pop up -piste, josta sai palvelua uusiin matkakortteihin siirtymisessä. Omat tilat kirjaston vierestä TuusInfo sai käyttöönsä toukokuussa 2018.

Asiakaspalvelupisteestä saa palvelua esimerkiksi HSL-asioihin ja -lippuihin liittyen sekä neuvontaa ja opastusta kunnan asioissa. Asukkaat ovat löytäneet palvelun hyvin ja asiakaskäyntejä onkin jo noin 9 000 vuodessa. Henkilökohtaisen palvelun lisäksi TuusInfon viisihenkkinen tiimi palvelee kuntalaisia chatissa ja puhelimitse. Lisäksi hoidamme sekä palautelomakkeen, sähköpostin että Fiksan Tuusulaa -sivuston kautta tulleita palautteita.

Kuntalaisten lisäksi palvelemme myös sisäisiä asiakkaita eli kunnan eri toimialueita moninaisten tehtävien muodossa.

TuusInfon palvelut laajenevat Pohjois-Tuusulaan

Laajennamme nyt toimintaamme myös Pohjois-Tuusulaan. Avasimme syyskuun alussa ensin kokeiluluontoisesti pisteen Jokelaan, Kellokosken pisteen avaamme lokakuun alussa. Näillä pisteillä tavoittelemme asiakaspalvelun ja palveluverkon parantamista. Pyrimme tarjoamaan yhdenvertaiset palvelut myös pohjoistuusulaisille.

Palvelupisteet on päätetty sijoittaa alueiden kirjastoihin. Nämä katsottiin luonteviksi sijoituspaikoiksi, koska asiakasvirrat ovat valmiina ja sijainti on tunnettu ja helppopääsyinen kaikille.

Uusissa palvelupisteissä palvelemme yhtenä päivänä viikossa, Jokelassa keskiviikkoisin ja Kellokoskella torstaisin.

Uusien palvelupisteiden aukioloajat

Uusi TuusInfon palvelupiste on avattu Jokelan kirjastolla keskiviikkona 1.9. Jokelan piste on avoinna keskiviikkoisin kello 10–17.

Kellokosken palvelupiste avautuu 7.10. ja palvelee jatkossa asiakkaita torstaisin kello 12–17.30. ●

” *Henkilökohtaisen palvelun lisäksi TuusInfon viisihenkkinen tiimi palvelee kuntalaisia chatissa ja puhelimitse.* ”

Osta pala Tuusulaa

Klikkaa verkkokauppaan shop.tuusula.fi

**Tuusulan verkkokaupasta
Mukit, kalenterit, paidat, kassit,
pehmolelut ja museokäynnit.**

Alle 30-vuotias ja suunta hukassa?

Ohjaamo on alle 30-vuotiaille
suunnattu maksuton palvelupiste.
Ohjaamosta saat neuvontaa,
ohjausta ja tukea.

OHJAAMO

Ohjaamo Tuusula
on moneksi

Ota yhteyttä!

Avoinna ma-pe 8–16

puhelin: 040 314 2221

sähköposti: otus@tuusula.fi

osoite: Koskenmäenpolku 4 D 3

Facebook: OTus Ohjaamo Tuusula

Instagram: @otustuusula

WhatsApp: +358403142221

Leikkaa talteen!

Asiakaspalvelu TuusInfo

Tuusulan kunnan keskitetty asiakaspalvelu TuusInfo palvelee kuntalaisia, matkailijoita, yrityksiä ja yhteisöjä sekä kunnan työntekijöitä. Asiakaspalvelupisteistä saa palvelua HSL-asioihin ja -lippuihin sekä neuvontaa kunnan palveluihin liittyen. TuusInfo huolehtii myös #fiksaatuusulaa-palvelusta

Hyrylän palvelupiste

Osoite: Tuusulan pääkirjaston rakennus
(Autoasemankatu 2, 04300 Tuusula)
Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

Jokelan palvelupiste

Osoite: Jokelan kirjaston rakennus
(Keskustie 20, 05400 Jokela)
Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

Kellokosken palvelupiste

Osoite: Kellokosken kirjaston rakennus
(Kuntotaival 2 B, 04500 Kellokoski)
Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

Hyrylän palvelupisteen aukioloajat 9.8. lähtien

Maanantaisin klo 8.00–17.30
Tiistaista torstaihin klo 8.00–16.00
Perjantaisin klo 8.00–12.00

Jokelan palvelupisteen aukioloajat 1.9. lähtien

Keskiviikkoisin klo 10.00–17.00

Kellokosken palvelupisteen aukioloajat

7.10. lähtien
Torstaisin klo 12.00–17.30

TUUSULA